

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W STALOWEJ WOLI**

**STAN SANITARNY
POWIATU STALOWOWOLSKIEGO
W 2022 ROKU**

Stalowa Wola, 28.02.2023 r.

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	5
III. Stan sanitarny środowiska	15
IV. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	22
V. Stan sanitarny zakładów pracy	28
VI. Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji	31
VII. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	41
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	42
IX. Działania na rzecz obywateli ukraińskich uciekających przed wojną	54
X. Podsumowanie	56

I. Wstęp

Jak co roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli przedstawia informację o stanie sanitarnym powiatu stalowowolskiego. Prezentowana publikacja opisuje stan sanitarny powiatu na dzień 31 grudnia 2022 r. i została opracowana na podstawie własnych danych, okresowych sprawozdań i opracowań. Raport zawiera dane statystyczne wraz z omówieniem najistotniejszych zagadnień, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór.

Głównym celem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami.

Pierwszy kwartał 2022 roku zdominowany był przez pandemię COVID-19, w związku z tym nadal priorytetowe znaczenie dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej miało realizowanie zadań epidemiologicznych mających na celu zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19. Spowodowało to konieczność kontynuowania reorganizacji pracy. Podobnie jak w latach 2020-2021 r., pracownicy w tym czasie wykonywali zadania codziennie w systemie dwuzmianowym w godz. od 7:30 do 21:00, nie wyłączając świąt i dni wolnych od pracy.

Następnie, w związku ze zniesieniem obowiązku izolacji i kwarantanny z dniem 28 marca 2022 r. oraz poprawą sytuacji epidemiologicznej zarówno w Polsce, jak i w województwie podkarpackim, w kolejnych miesiącach 2022 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna dalej prowadziła działania ukierunkowane na przerwanie łańcucha zakażeń wirusem SARS-CoV-2, poprzez opracowywanie ognisk tych zakażeń w ramach Wirtualnej Stacji, powołanej przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu zabezpieczenia sprawnego, skutecznego i efektywnego funkcjonowania organów PIS na terenie województwa podkarpackiego w działaniach mających na celu zwalczanie COVID-19. Wytypowane Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne pełniły (według harmonogramów opracowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Rzeszowie) tygodniowe dyżury dla całego województwa, w dni powszednie od 15:05 do 21:00 oraz w soboty i niedziele od 7:00 do 21:00 – pracując w systemie informatycznym SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Kolejnym wyzwaniem dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 roku były działania związane z wybuchem 24.02.2022 r. wojny w Ukrainie oraz masowym napływem ukraińskich uchodźców do Polski, w tym również na teren powiatu stalowowolskiego.

Na początku marca 2022 r. władze Miasta Stalowej Woli utworzyły Centrum Koordynacyjno-Wytchnieniowe w Stalowej Woli dla dzieci ewakuowanych z domów dziecka z terenu Ukrainy, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz powstał punkt recepcyjny w Urzędzie Miasta Stalowa Wola w celu sprawnej rejestracji sierot przybywających z Ukrainy. Centrum to przeznaczone było na krótkotrwały pobyt dzieci wraz z opiekunami – od kilku godzin do kilku dni, podczas którego uchodźcy po odpoczynku, spożyciu posiłku oraz skorzystaniu z możliwości odświeżenia się po podróży, przygotowywali się do wyjazdu do ustalonego miejsca docelowego.

W związku z powyższym, zaistniała konieczność wzmożonego monitorowania sytuacji i oceny zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie naszego powiatu, szczególnie w zakresie chorób zakaźnych oraz warunków sanitarnych w zorganizowanych wówczas punktach czasowego pobytu ukraińskich sierot i ich opiekunów.

Minister Zdrowia z dniem 16 maja 2022 r. zniósł obowiązujący w Polsce od 20 marca 2020 r. stan epidemii, zastępując go stanem zagrożenia epidemicznego. Jednakże walka z wirusem SARS-CoV-2 to tylko część działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podobnie jak w latach ubiegłych, podstawą codziennej pracy było wykonywanie ustawowych zadań z obszaru bezpieczeństwa żywności i żywienia, bezpieczeństwa zdrowotnego wody, kosmetyków i chemikaliów, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, higieny pracy, promocji zdrowia i profilaktyki chorób, a także higieny nauczania, wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. W minionym roku PPIS w Stalowej Woli obejmował swoim nadzorem 2321 obiektów, z czego skontrolowano 1211. W ramach prowadzonego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono łącznie 2041 kontroli i wizytacji, 4553 dochodzenia epidemiologiczne oraz 14 dochodzeń w sprawach chorób zawodowych, pobrano do badań laboratoryjnych 372 próbki, wykonano 9496 badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach nadzoru oraz od klientów zewnętrznych (w tym 17737 oznaczeń laboratoryjnych i pomiarów), wydano 799 decyzji administracyjnych i postanowień oraz nałożono 33 mandaty karne na łączną kwotę 4700 zł za nieprzestrzeganie wymagań higieniczno-sanitarnych.

Rok 2022 minął pod znakiem kontynuacji rozpoczętej w 2021 r. cyfryzacji oraz doskonalenia nadzoru sprawowanego przez organy PIS z wykorzystaniem usług cyfrowych, co przyczyniło się do kształtowania wizerunku Inspekcji jako nowoczesnej instytucji, sprawnej organizacyjnie i przyjaznej wszystkim obywatelom.

Technologie cyfrowe pozwalają na szybki obieg informacji i przyspieszają nasze działania, aby jak najskuteczniej rozwiązywać problemy i być bliżej obywateli. Doposażenie Inspekcji w nowy sprzęt komputerowy oraz urządzenia multimedialne podniosło znacząco jakość naszej pracy i ułatwiło realizację zadań.

Ponadto, w 2022 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Stalowej Woli została zakwalifikowana do uczestnictwa w projekcie pn. „Wzmocnienie Infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, w celu zwiększenia efektywności ich działania” dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, w ramach osi priorytetowej XI: „REACT- EU”. Środki pochodzące z unijnego instrumentu REACT-EU zostaną przeznaczone w PSSE w Stalowej Woli na wykonanie w 2023 r. instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Stacji, remont pomieszczeń Oddziału Laboratoryjnego oraz zakup sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego.

Poza tym, w dalszym ciągu doskonalono wdrożone systemy zarządzania jakością w działalności kontrolnej i laboratoryjnej, zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17020 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcje” oraz PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli i badań, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów i przedsięwzięć w obszarze ochrony zdrowia publicznego.

Niniejszy dokument przedstawia wyniki działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli w 2022 roku, które miały bezpośrednie przełożenie na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu stalowowolskiego.

Z poważaniem

lek. med. Stanisław Pieprzny

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Stalowej Woli*

II. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Pracownicy Sekcji Epidemiologii monitorowali bieżącą sytuację epidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi z uwzględnieniem chorób wysoce zakaźnych oraz szczególnie niebezpiecznych, stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego, a także prowadzili statystyki oraz sprawozdawczość w tym zakresie. Realizowano także bieżącą działalność przeciwepidemiczną w zakresie chorób występujących ogniskowo, stanowiących szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemicznej na terenie kraju, krajów UE oraz państw trzecich.

Poniżej w tabeli Nr 1 przedstawiono dane epidemiologiczne, dotyczące występowania wybranych jednostek chorobowych na terenie powiatu w roku 2022 porównując je z danymi z roku 2021. Dane zostały opracowane na podstawie sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach; sprawozdań o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę, Rejestru Chorych na Gruźlicę oraz na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2021			2022			Trend
		liczba	hosp.	zapat.	liczba	hosp.	zapat.	
A02.0; A02.1; A02.2-8	Salmoneloza	17	13	16,11	11	7	10,5	↓
A04.0-9; A05.0-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe oraz zatrucia pokarmowe	35	35	33,2	63	63	60,4	↑
A08.0-A08.4	Wirusowe zakażenia jelitowe	13	13	12,3	24	24	22,04	↑
A15, A16	Gruźlica	19	19	17,9	12	12	11,5	↓
A38	Płonica (szkarlatyna)	13	0	12,3	5	0	4,8	↓
A46	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna (róża)	2	0	1,9	1	0	1,0	↓
A50-53	Kiła	1	0	1,0	2	2	1,9	↑
A69.2	Borelioza z Lyme	13	0	12,3	42	3	40,2	↑
Z20.3/Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	6	0	5,7	18	0	17,2	↑
B01	Ospa wietrzna	123	0	116,7	524	4	502,1	↑
B15;B16; B18.0-1;B17.1; B18.2;B17.0,20 8; B18,8-9;B19	Wirusowe zapalenia wątroby	0	0	0	1	1	1,0	↑
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	0	1,0	1	0	1,0	bz
B26	Świnka	1	0	1,0	1	1	1,0	bz

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2021			2022			Trend
		liczba	hosp.	zapad.	liczba	hosp.	zapad.	
G01; G04.2; G05.0; G00.2-8; G00.9	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1	1,0	1	1	1,0	bz
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	0	0	0	1	1	1,0	↑
J10-J11	Grypa i podejrzenie grypy	365	0	344,3	91	25	87,2	↓
U07.1	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	5832	650	5501,9	3732	324	3576,2	↓

Tabela Nr 1. Porównanie ogólnej liczby, zapadalności oraz hospitalizacji wybranych jednostek chorobowych na terenie powiatu stalowowolskiego w 2021 i 2022 roku.

Podobnie jak w 2021 roku, czynnikami etiologicznymi odpowiedzialnymi za największą liczbę zachorowań były czynniki wirusowe. W 2022 roku odnotowano 3732 zakażenia wirusem SARS-CoV-2, 91 podejrzeń/zachorowań na grypę oraz przypadki grypopodobne i 524 zachorowania na ospę wietrzną.

COVID-19

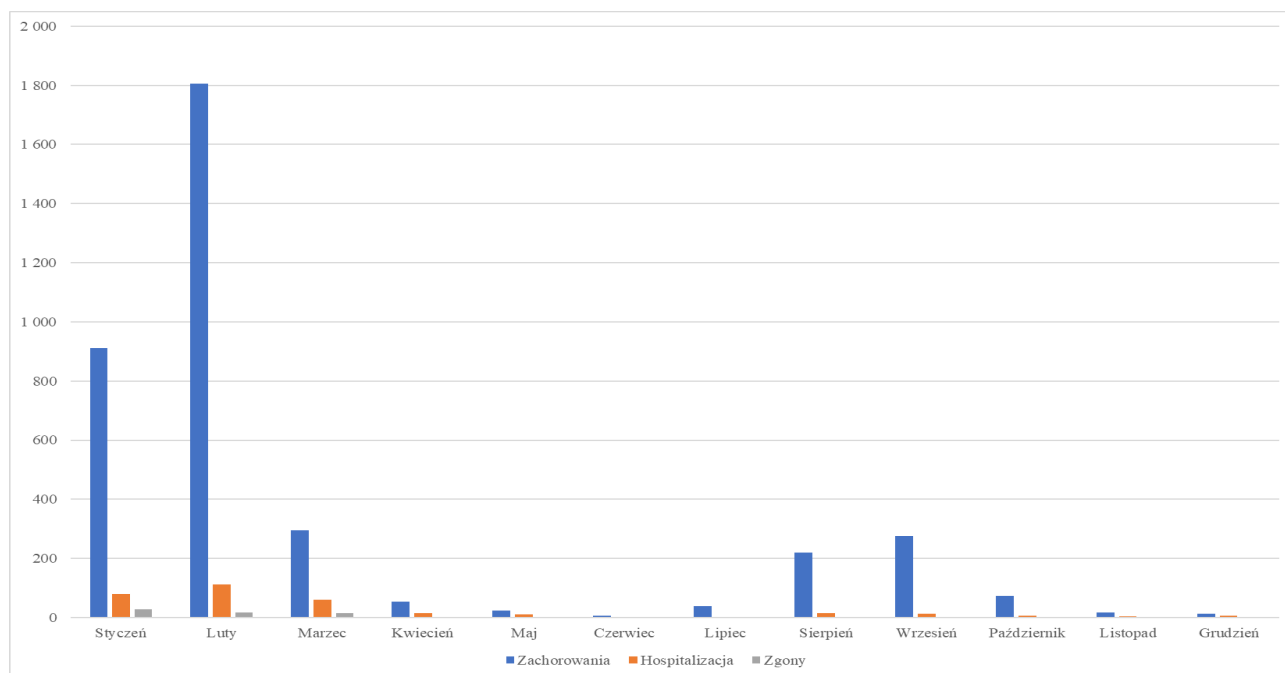
COVID-19 pozostawał jako choroba wysoce zaraźliwa i mimo zniesienia w maju 2022 r. stanu epidemii w kraju, stanowi nadal globalne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Objawy koronawirusa zgłaszane podczas prowadzonych wywiadów epidemiologicznych były zróżnicowane: od infekcji bezobjawowej do niewydolności wielonarządowej.

W roku 2022 dominowały dwa warianty SARS-CoV-2 w skali kraju jak i w powiecie, co wynikało z sekwencjonowania pobranych wymazów. Były to DELTA i OMIKRON oraz jego wariant BA5. Wariant DELTA przypominał zapalenie zatok lub grypę żołądkową, wariant OMIKRON charakteryzował się łagodniejszym przebiegiem, najczęstsze objawy to katar, zatknięty nos, ból gardła i ból głowy. W porównaniu do poprzednich wariantów zaobserwowano spadek takich objawów jak utrata węchu i smaku czy wysoka gorączka. W związku z trwającą epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, priorytetowym zadaniem w tym czasie pozostawało prowadzenie intensywnych działań zapobiegawczych skierowanych przeciwko zakażeniom wirusem SARS-CoV-2. W 2022 r. zachorowało na COVID-19 3732 mieszkańców powiatu stalowowolskiego, w tym 324 osoby wymagały hospitalizacji, dla porównania w 2021 r. zachorowało 5832 osób, spośród których 650 wymagało hospitalizacji. Gwałtowny wzrost zachorowań na COVID-19 w I kwartale 2022 r. na terenie powiatu stalowowolskiego dotyczył głównie instytucji, gdzie w bliskim kontakcie pozostawało wiele osób, tj. zakładów pracy, szpitali, szkół i przedszkoli. W 2022 r. zarejestrowano 16 ognisk zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli, gdzie łącznie zakażeniu uległo 137 pacjentów i 29 osób z personelu. Ponadto zarejestrowano 2 ogniska zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 w Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli i 1 ognisko w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Stalowej Woli. W DPS łącznie potwierdzono zakażenie u 86 pensjonariuszy i 25 osób z personelu, natomiast w ZPO zachorowało 7 pacjentów i 2 osoby z personelu. W 2022 roku z powodu COVID-19 zmarło 66 osób, natomiast w 2021 – 244 osoby.

Miesiąc	Zachorowania	Hospitalizacja	Zgony
Styczeń	912	80	27
Luty	1 805	112	17
Marzec	296	61	15
Kwiecień	53	15	2
Maj	24	11	0
Czerwiec	6	0	0
Lipiec	38	1	0
Sierpień	219	14	1
Wrzesień	276	12	1
Październik	74	6	0
Listopad	17	5	1
Grudzień	12	7	2
SUMA	3 732	324	66

Tabela Nr 2. Dane dot. zachorowań, hospitalizacji i zgonów z powodu zakażeń SARS-CoV-2 w 2022 r.

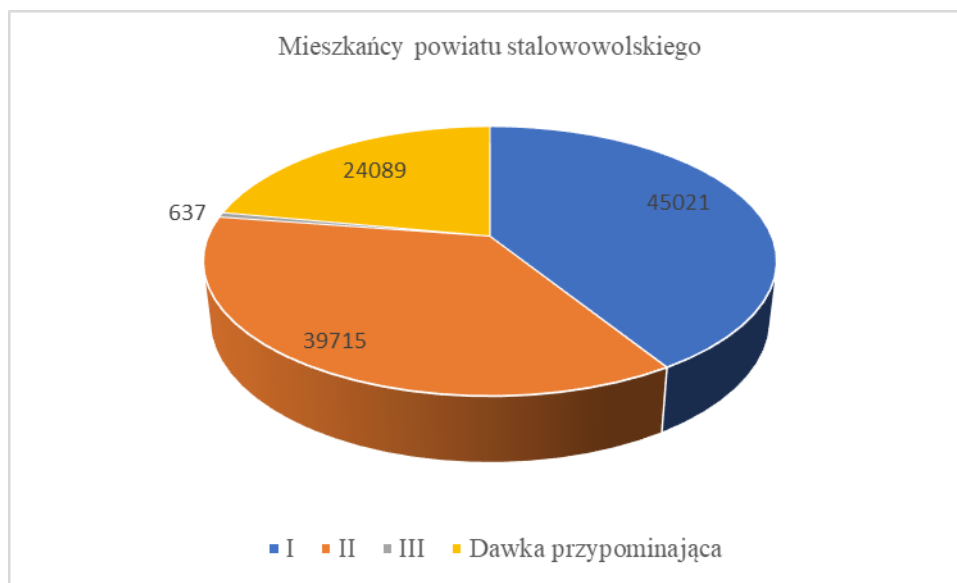
W 2022 r. roku najwięcej zakażeń SARS-CoV-2 odnotowano w miesiącach: luty, styczeń i marzec, liczby przypadków zachorowań w tych miesiącach stanowiły łącznie 80% wszystkich zakażeń SARS-CoV-2 w 2022 r., następny niewielki wzrost liczby zakażeń zarejestrowano w sierpniu i wrześniu, co z kolei spowodowane było prawdopodobnie powrotem z podróży wakacyjnych.

Wykres Nr 1. Dane dot. zachorowań, hospitalizacji i zgonów z powodu zakażeń SARS-CoV-2 w 2022 r.

Na potrzeby zwalczania COVID-19 wytworzono narzędzia obrony: testy, szczepionki, leki, maseczki i procedury, które to narzędzia pozwoliły na powrót do życia bez obostrzeń, nakazów i zakazów obowiązujących w czasie epidemii.

Największe znaczenie w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń miały wprowadzone od 2021r. szczepienia ochronne przeciw COVID-19, jednak nadal pomimo realizowanego Narodowego Programu Szczepień w tym zakresie, znaczna część mieszkańców powiatu nie skorzystała z możliwości bezpłatnego szczepienia.

Wykres Nr 2. Liczba podanych dawek szczepionek p.COVID-19 u mieszkańców powiatu stalowowolskiego, stan na 12.02.2022 r.

(źródło: <https://www.gov.pl/web/szczepimysie/raport-szczepien-przeciwko-covid-19>)

Stopniowa poprawa sytuacji epidemiologicznej w Polsce, tj. zmniejszenie gwałtownego rozprzestrzeniania się zakażeń i zmniejszenie liczby osób hospitalizowanych sprawiła, iż z dniem 16.05.2022 r. zniesiono stan epidemii, zastępując go stanem zagrożenia epidemicznego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2022, poz.1025)). Wcześniej, bo od 28 marca zniesiono obowiązek izolacji, kwarantanny a także noszenia maseczek, z wyjątkiem podmiotów leczniczych, w których nadal obowiązuje noszenie maseczek ochronnych. Dotychczasowa ścieżka luzowania obostrzeń nie zwiększyła liczby zakażeń.

W 2022 roku kontynuowano nadzór nad chorobami zakaźnymi – realizowano działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc pokarmowych u ludzi, przeprowadzono łącznie 4553 dochodzenia epidemiologiczne.

Salmonellozy

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu zarejestrowano 11 przypadków zakażeń przewodu pokarmowego wywołanych pałeczkami Salmonella, 7 osób spośród zarejestrowanych chorych wymagało hospitalizacji. Na terenie Miasta Stalowa Wola zarejestrowano 7 zakażeń, po 1 zakażeniu w gminach Zaklików, Bojanów, Pysznica i Zaleszany. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zakażenia przewodu pokarmowego była pałeczka *Salmonella* Enteritidis. W rejestrze nosicieli zarejestrowano 7 osób. W ramach postępowania przeciwepidemicznego przebadano osoby z najbliższego otoczenia chorych, pobrano łącznie do badania 75 prób.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2022 r. wzrosła liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy z 2 zarejestrowanych przypadków w 2021 r. do 21 zakażeń w 2022 r., natomiast zmniejszyła się liczba wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy: z 9 zakażeń w 2021 r. do 2 zakażeń w 2022 r.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W ubiegłym roku zanotowano 74 bakteryjne zakażenia jelitowe, w tym 63 zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile*, wszyscy chorzy pozostawali w hospitalizacji. Do wystąpienia choroby przyczynia się narażenie na czynniki ryzyka, tj. hospitalizacja, antybiotykoterapia, wiek, a także

obciążenie chorobami dodatkowymi. Kolonizacja pałeczek jest szczególnie częsta w warunkach szpitalnych. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 ogniska *Clostridium difficile* w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli, gdzie łącznie zakażeniu uległo 34 pacjentów hospitalizowanych w oddziałach: Chorób Wewnętrznych (4), Neurologicznym (5) i Oddziale Chorób Wewnętrznych – Covidowym (25). Nie odnotowano zachorowań wśród personelu medycznego. Działania podjęte w ogniskach zakażeń *Clostridium difficile*: izolacja pacjentów z zakażeniem, stosowanie środków ochrony indywidualnej, mycie i dezynfekcja rąk, stosowanie środka myjąco-dezynfekującego o działaniu sporobójczym, zwiększenie częstotliwości mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych oraz powierzchni sali i sanitariatów.

Borelioza

Borelioza jest odzwierzęcą wieloukładową chorobą zakaźną. Ze względu na ciągły brak możliwości zapobiegania zakażeniu bakteriami *Borrelia burgdorferi* poprzez szczepienia ochronne, profilaktyka jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami, stosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w miejscach ich występowania, stosowanie repelentów oraz kontrolę całego ciała po powrocie z lasu i jak najszybsze usuwanie kleszczy. W roku 2022 r. współczynnik zapadalności na boreliozę na terenie powiatu stalowowolskiego był znacznie wyższy w stosunku do roku poprzedniego i wynosił 39,3 (12,33 w 2021 roku). Zarejestrowano łącznie 41 nowych zachorowań. Najwięcej przypadków zachorowań dot. mieszkańców Stalowej Woli (18), gminy Bojanów (12) i gminy Zaklików (4).

Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

W roku 2022 wzrosła o 15 liczba przypadków pokąsań przez zwierzęta. Spośród 64 pokąsanych, 18 osób zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie. W ramach nadzoru nad osobami narażonymi na zakażenie wirusem wścieklizny pracownicy ds. epidemiologii prowadzili współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Stalowej Woli oraz Poradnią Chorób Zakaźnych w Stalowej Woli.

Gmina	I kwartał 2022		II kwartał 2022		III kwartał 2022		IV kwartał 2022	
	Liczba osób pokąsanych	Osoby zakw. do szczepień	Liczba osób pokąsanych	Osoby zakw. do szczepień	Liczba osób pokąsanych	Osoby zakw. do szczepień	Liczba osób pokąsanych	Osoby zakw. do szczepień
Stalowa Wola	0	0	11	5	9	0	10	3
Bojanów	0	0	2	0	1	0	1	0
Pyszniça	0	0	3	1	1	0	4	2
Radomyśl nad Sanem	0	0	2	1	2	0	2	1
Zaklików	0	0	2	2	3	1	2	0
Zaleszany	0	0	2	1	5	0	2	1
Razem	0	0	22	10	21	1	21	7

Tabela Nr 3. Dane dot. liczby pokąsań i liczby osób zakwalifikowanych do szczepień poekspozycyjnych p/wściekliznie w 2022 r.

Poekspozycyjna profilaktyka wścieklizny stosowana jest u osób mających kontakt ze zwierzęciem chorym lub podejrzanym o zachorowanie na wściekliznę i zależy to od rodzaju ekspozycji i stanu zwierzęcia. Kwalifikację do szczepienia przeprowadza lekarz specjalista w poradni chorób zakaźnych.

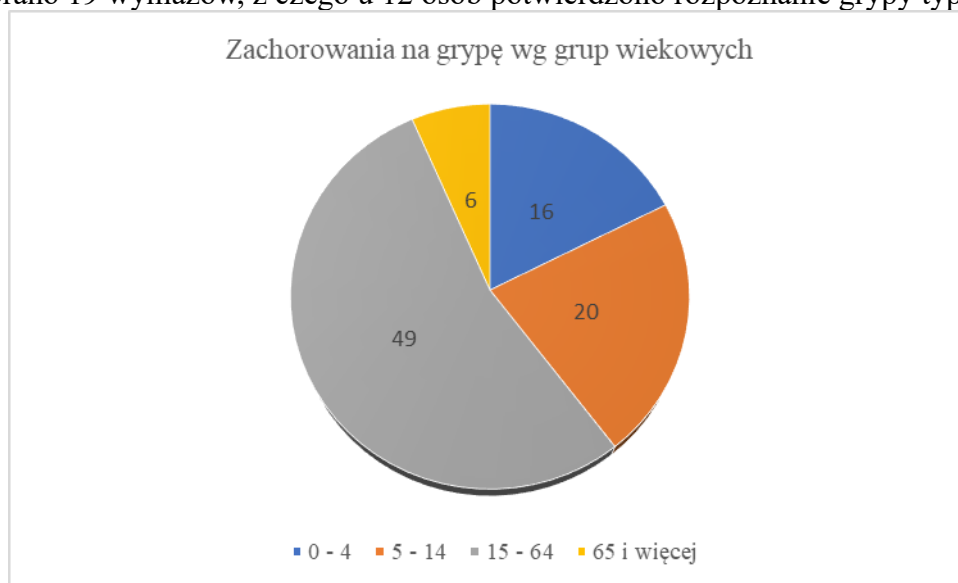
Ospa wietrzna

Wśród chorób szerzących się drogą kropelkową odnotowano znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną: ze 123 zachorowań w 2021 r. do 524 w 2022 r. Zachorowalność na ospę wietrzną wzrasta raz na kilka lat ze względu na tzw. epidemie wyrównawcze. Zjawisko takie ma miejsce wówczas

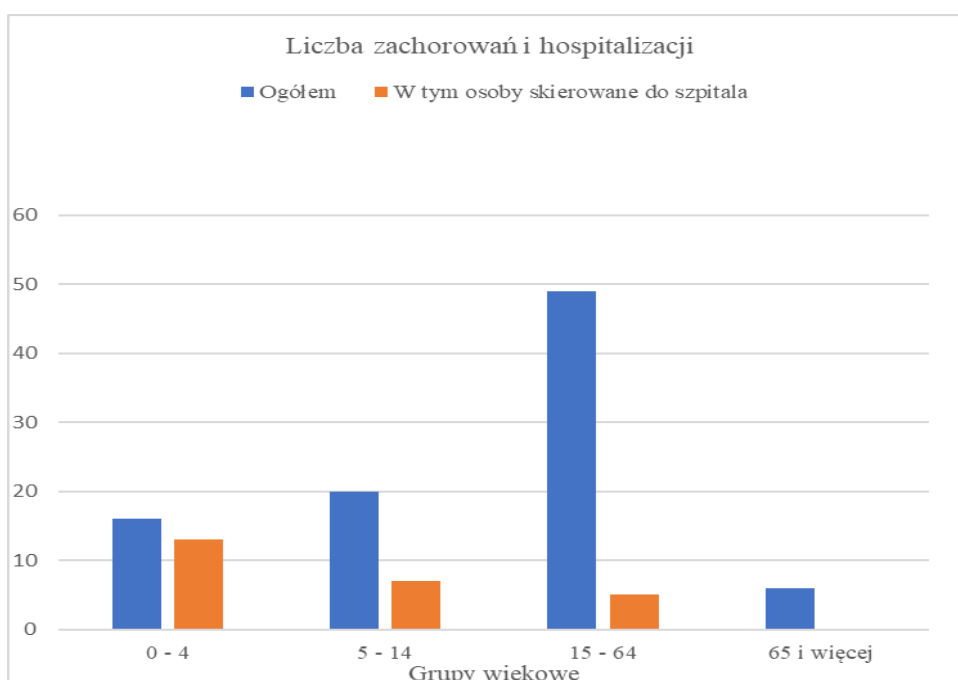
gdy znaczna część populacji nie jest odporna na zakażenie. Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wieku dziecięcego, wywoływaną przez wirus *Varicella zoster*. Cechą charakterystyczną tego wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość, sięgająca 90-95%. Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową, a także pośrednio przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzielinami z dróg oddechowych chorej osoby bądź zawartością pęcherzyków.

Grypa oraz nadzór SENTINEL

W ramach nadzoru epidemiologicznego prowadzony jest stały monitoring zachorowań na gripę w systemie „SENTINEL” poprzez cotygodniowe zgłaszanie przez wyznaczone poradnie POZ liczby zachorowań i pobrań materiału do badań serologicznych w przypadku wystąpienia zwiększonej liczby zachorowań. Liczba zgłoszeń: podejrzeń i zachorowań na gripę, uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2021 z 365 do 91 przypadków w 2022 r. Zachorowania te zakwalifikowano na podstawie objawów klinicznych oraz badań laboratoryjnych w kierunku grypy. W listopadzie 2022 r. PPIS w Stalowej Woli zawarł dwie umowy o prowadzenie nadzoru Sentinel z NZOZ „MEDYK” Sp. z o.o. w Stalowej Woli oraz z NZOZ „LEKARZ” Dariusz Chmiel Sp. z o.o. Poradnia lekarza POZ w Zdziechowicach Drugich. Do badań laboratoryjnych w miesiącu grudniu pobrano 19 wymazów, z czego u 12 osób potwierdzono rozpoznanie grypy typu A.

Wykres Nr 3. Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na gripę wg wieku chorych

Wykres Nr 4. Liczba zachorowań i hospitalizacji wg grup wiekowych

Jednym ze skutecznych sposobów ograniczenia ryzyka zachorowania na grypę są coroczne szczepienia przeciwko tej chorobie. Ogółem w 2022 r. zaszczepiono przeciw grypie 1181 osób.

Liczba zaszczepionych	Ogółem	Wiek 0-4	Wiek 5-14	Wiek 15-64	Wiek >65
I półrocze 2022 r.	18	0	0	1	17
II półrocze 2022 r.	1181	3	19	317	842

Tabela Nr 4. Szczepienia przeciw grypie wg wieku w rozbiciu na półrocza w 2022 r.

Gruźlica

W roku sprawozdawczym do PSSE w Stalowej Woli zgłoszono 12 przypadków zachorowań na gruźlicę (19 w 2021 r.), w tym 9 nowo rejestrowanych i 3 wznowy. Z ogólnej liczby 10 przypadków zachorowań zarejestrowano u mieszkańców Stalowej Woli, 1 na terenie Gminy Radomyśl nad Sanem i 1 w Gminie Pysznica. Odnotowano 2 zgony z powodu gruźlicy płuc. Osoby ze styczności z chorymi zostały objęte nadzorem epidemiologicznym, uzyskały informację o konieczności zgłoszenia się do lekarza POZ. Do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej ww. osób wystosowano pismo z informacją o konieczności objęcia nadzorem lekarskim, wykonaniu badań, a w razie konieczności skierowaniu do poradni specjalistycznej celem wykonania dodatkowych badań i wdrożenia ewentualnej chemioprophylaktyki.

Choroby układu nerwowego

W 2021 r. w grupie chorób układu nerwowego zarejestrowano 1 bakteryjne zapalenie opon mózgowych i mózgu (inne, nieokreślone), również w 2022 r. zarejestrowano w grupie neuroinfekcji 1 zachorowanie na bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, inne i nieokreślone.

Choroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek

W grupie tych chorób w 2022 r. nie odnotowano zachorowań na WZW typu B i C.

Choroby przenoszone drogą płciową

W ramach nadzoru nad chorobami przenoszonymi drogą płciową (kiła, rzeżączka, ziarnica weneryczna oraz inne choroby wywołane przez Chlamydie) w 2022 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na kiłę.

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W 2022 roku zarejestrowano 1 przypadek zakażenia HIV.

Nowe zagrożenia epidemiologiczne

W 2022 r. pojawiły w nadzorze epidemiologicznym nowe zagrożenia: ospa małpia i ciężkie ostre zapalenia wątroby u dzieci o nieokreślonej etiologii.

Ospa małpia jest chorobą zakaźną, która jest przenoszona przez zwierzęta. Wywołuje ją wirus ospy małpiej (Monkeypox virus, MPXV) rodzaju Orthopoxvirus z rodziny Poxviridae. Występuje on głównie w lasach tropikalnych w zachodniej i środkowej Afryce. Patogen został odkryty w 1958 roku u małp, a w 1970 roku zaobserwowano pierwsze przypadki zakażenia człowieka. Do zachorowania na małpią ospę u człowieka dochodzi rzadko. Przypadki odnotowuje się głównie w Afryce Subsaharyjskiej. Na tych terenach choroba występuje endemicznie. W każdym roku stwierdza się od kilkudziesięciu do kilkuset chorych. Zdarza się, że zachorowania są stwierdzane w innych krajach – głównie u osób powracających z krajów afrykańskich. Dla większości regionów ryzyko narażenia na zakażenie wirusem ospy małpiej określane jest przez WHO jako „umiarkowane”. W 2022 r. służby epidemiologiczne zarejestrowały wzrost zachorowań w krajach europejskich, a badania potwierdziły, że w rejestrowanych przypadkach dochodzi do przenoszenia wirusa ospy małpiej z człowieka na człowieka (m.in. w kluczowych społecznościach o wysokim ryzyku narażenia). W związku z powyższym w 2022 wprowadzono zgłaszalność podejrzeń i zachorowań na ospę małpią do nadzoru epidemiologicznego.

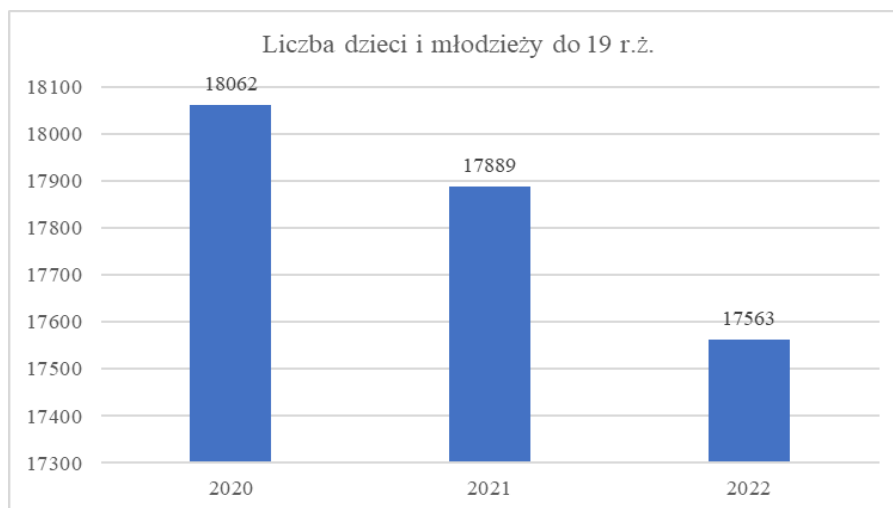
Wirusowe zapalenia wątroby u dzieci o nieznanym etiologii to przypadki ostrego zapalenia wątroby o nieznanym etiologii u dzieci. Pierwsze potwierdzono 5 kwietnia 2022 r. w Wielkiej Brytanii. Mimo upływu tygodni nie udało się ustalić ich przyczyny. Dotychczas specjaliści wykluczyli spośród przyczyn m.in. wirusowe zapalenia wątroby typu A, B, C, D i E.

W 2022 r. nie odnotowano w powiecie stalowowolskim podejrzeń ani zachorowań na ospę małpią

czy wirusowe zapalenie wątroby u dzieci o nieznannej etiologii, na bieżąco informowano wszystkich świadczeniodawców o nowych zagrożeniach epidemiologicznych i sposobach ich zgłaszania do PPIS w Stalowej Woli.

2. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195, z późn. zm.), do zakresu działań w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy między innymi sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych. W związku z tym obowiązkiem, pracownicy pionu epidemiologii nadzorowali wykonawstwo szczepień u dzieci i młodzieży w wieku od pierwszego dnia życia do 19 roku życia. Dane dotyczące wykonawstwa szczepień ochronnych pozyskane z 40-u punktów szczepień na terenie powiatu stalowowolskiego, są podsumowywane w Rocznym Sprawozdaniu ze Szczepień Ochronnych MZ-54.

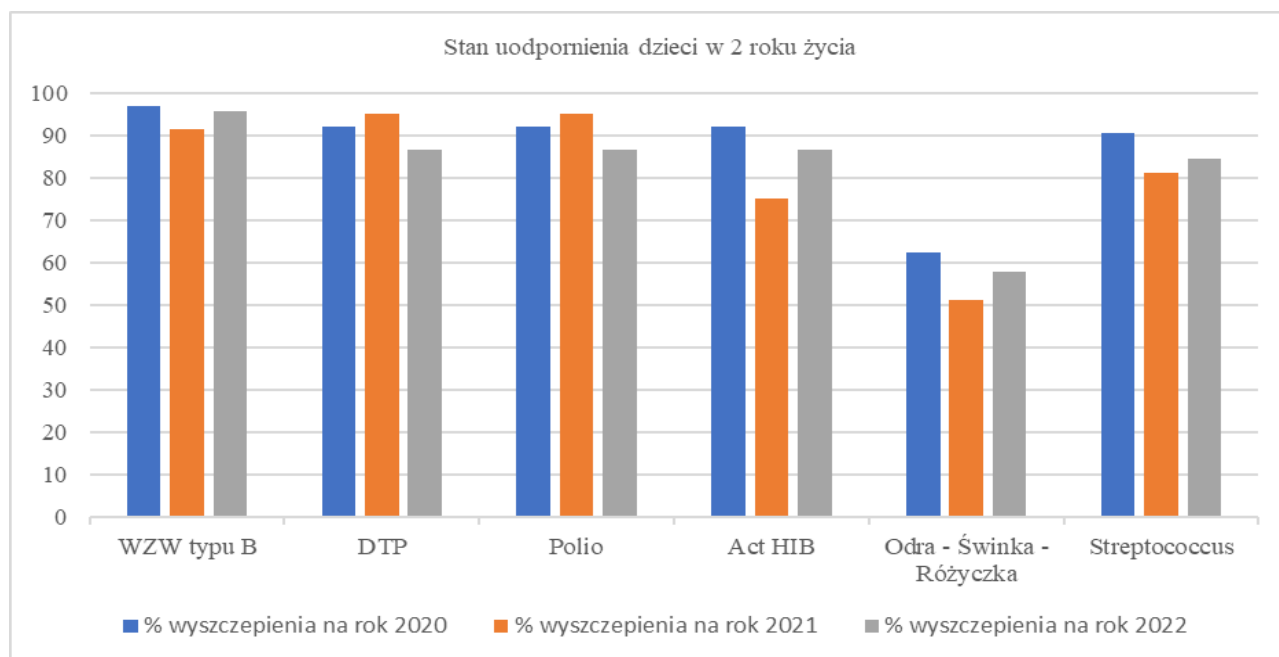

Wykres Nr 5. Liczba dzieci i młodzieży do 19 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych w latach 2020-2022 na terenie powiatu stalowowolskiego

W 2022 roku Program Szczepień Ochronnych był realizowany w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1657 z późn. zm.) i Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2022 (Dz. Urz. Ministra Zdrowia z 2021 r. poz. 85). Realizacja obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych w wybranej grupie wiekowej (dzieci w 2-m roku życia) w powiecie stalowowolskim kształtowała się następująco:

Choroba, przeciwko której podejmowane są szczepienia:	% wyszczepienia w 2020 r.	% wyszczepienia w 2021 r.	% wyszczepienia w 2022 r.
przeciwno WZW typu B u dzieci w 2 roku życia	97	91,5	95,6
przeciwno błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 2 roku życia	92,1	95	86,5
przeciwno poliomyelitis u dzieci w 2 roku życia	92,1	95	86,5
przeciwno Haemophilus influenzae typu b u dzieci w 2 roku życia	92,1	75,3	86,5
przeciwno odrze, śwince i różyczce u dzieci w 2 roku życia	62,3	51,2	57,8
przeciwno Streptococcus pneumoniae u dzieci w 2 roku życia	90,5	81,2	84,6

Tabela Nr 5. Stan uodpornienia dzieci w 2 roku życia na podstawie sprawozdania MZ-54 ze szczepień ochronnych za rok: 2020, 2021 i 2022.

*Wykres Nr 6. Stan uodpornienia dzieci w 2 roku życia na podstawie sprawozdania MZ-54 ze szczepień ochronnych za lata 2020, 2021 i 2022
(źródło: opracowanie PSSE w Stalowej Woli)*

Pomimo zintensyfikowanych działań na rzecz poprawy wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu stalowowolskiego, odsetek wykonywanych obowiązkowych szczepień ochronnych w trzech najmłodszych rocznikach nie przekroczył 95% uznawanych za poziom gwarantujący odporność zbiorowiskową. W 2022 r. w ramach prowadzonych działań wystosowano do wszystkich świadczeniodawców pisma przypominające o obowiązkach ciążących na realizatorach Programu Szczepień Ochronnych wraz z analizą wykonawstwa szczepień w podziale na gminy powiatu stalowowolskiego. Świadczeniodawcy w roku sprawozdawczym zgłosili 250 rodziców/opiekunów małoletnich dzieci jako osoby uchylające się od szczepień ochronnych, łącznie zarejestrowano 170 dzieci, u których rodzice nie dopełnili obowiązku szczepień ochronnych. Pracownicy pionu epidemiologii podejmowali działania mające na celu skłonienie rodziców do zaszczepienia swoich dzieci: prowadzono rozmowy na temat korzyści wynikających ze szczepień z osobami nierealizującymi obowiązku szczepień oraz wysłano pisma informacyjne z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej. W wyniku podjętych działań do punktów szczepień zgłosili się rodzice 39 dzieci, z których zaszczepiono 23 dzieci, a u 16 dzieci w wyniku lekarskich badań kwalifikacyjnych lekarze POZ stwierdzili czasowe przeciwwskazania do wykonania szczepień ochronnych. Rodzice podejmując decyzję o nieszczepieniu swoich dzieci argumentowali to głównie obawą przed wystąpieniem NOP po szczepieniu i brakiem pełnej informacji nt. poszczególnych szczepień, rzadziej deklarowali wpływ ruchów antyszczepionkowych na podejmowane w tym temacie decyzje. Jednakże wielu rodziców nie podawało przyczyny decyzji o niepoddaniu swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

W 2022 r. świadczeniodawcy zaszczepili poza obowiązkowym kalendarzem szczepień:

- 1199 osób przeciwko grypie (tj. o 526 osób mniej niż w 2021 r.),
- 207 osób przeciwko WZW typu B,
- 49 osób przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu,
- 77 osób przeciwko meningokokom (*Neisseria meningitidis*).

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

PPIS w Stalowej Woli, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa rejestruje niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zgłaszane przez świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Kryteria niepożądanego odczynu poszczepiennego obejmują odczyny kwalifikowane jako:

- ciężki – zagrażający życiu (wymaga hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, może prowadzić do trwałego ubytku sprawności fizycznej lub umysłowej, może kończyć się śmiercią),
- poważny – duże nasilenie objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej

zacerwienia, wysokiej gorączki (nie wymaga zwykle hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, nie prowadzi do trwałego uszczerbku dla zdrowia, nie stanowi zagrożenia dla życia),

- łagodny – nie ma szczególnie dużego nasilenia, a charakteryzuje się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, silnego miejscowego zacerwienia, gorączki.

W 2022 r. zarejestrowano 2 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne u dzieci w 1-szym i 2-gim roku życia, po szczepieniach przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, poliomyelitis, WZW typu B oraz inwazyjnym chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae typ b*.

3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Ocenę stanu sanitarnego opracowano na podstawie wyników kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Epidemiologii. W 2022 roku na terenie powiatu stalowowolskiego nadzorowano 208 stacjonarnych podmiotów leczniczych, w tym całodobowe:

- SPZZOZ Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, ul. Staszica 4,
- SANUS Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. w Stalowej Woli, ul. Wojska Polskiego 5,
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy SPZOZ w Stalowej Woli ul. Dąbrowskiego 5,
- Oddział Rehabilitacji w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Stalowej Woli ul. Kwiatkowskiego 2,
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli ul. Dąbrowskiego 7.

W 2022 r. przeprowadzono kontrole kompleksowe w szpitalach pozostających pod nadzorem PPIS w Stalowej Woli oraz w pozostałych podmiotach realizujących całodobowo świadczenia zdrowotne.

Na terenie powiatu stalowowolskiego w ubiegłym roku nadzorem epidemiologicznym objęto 203 placówki lecznictwa otwartego, z czego 20 to przychodnie POZ i ośrodki zdrowia na terenie poszczególnych gmin powiatu. Pozostałe to zakłady rehabilitacji, laboratoria i punkty pobrania materiału do badań diagnostycznych, praktyki lekarzy specjalistów, gabinety stomatologiczne oraz indywidualne praktyki pielęgniarów.

Zakres kontroli obejmował ocenę:

- stanu sanitarno-technicznego obiektów,
- prowadzenia procesów dezynfekcji, sterylizacji,
- postępowania z bielizną czystą i brudną,
- postępowania z odpadami,
- stosowania środków ochrony indywidualnej,
- przestrzegania procedur sanitarno-higienicznych zapobiegających zakażeniom,
- prowadzenia i dokumentowania kontroli wewnętrznych w zakresie profilaktyki zakażeń.

Podczas prowadzonych kontroli stwierdzono, iż w obiektach udzielających świadczeń zdrowotnych środki dezynfekcyjne były dobierane właściwie, stosowane i przechowywane wg zaleceń producenta. Pojemniki na roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych posiadały właściwe oznakowanie tj. nazwę preparatu, stężenie, datę przygotowania z uwzględnieniem godziny, dane osoby przygotowującej roztwór, sito do narzędzi, szczelną pokrywę. Personel był właściwie zaopatrzony w stosowne środki ochrony osobistej. Placówki medyczne posiadały opracowane procedury przygotowania środków dezynfekcyjnych. Dezynfekcję i sterylizację narzędzi oraz sprzętu wielokrotnego użytku przeprowadzano w gabinetach zabiegowych i stomatologicznych, wyłącznie w autoklawach, kontrole procesów sterylizacji prowadzono ze standardami tj. w oparciu o „Ogólne wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia”, opracowane m.in. przez ekspertów Stowarzyszenia Higieny Lecznictwa, Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej i zaakceptowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

Na terenie powiatu, w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli funkcjonuje Centralna Sterylizatornia spełniająca wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca

2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402). W przychodniach, poradniach oraz w pozostałych gabinetach, w których udzielano świadczeń zdrowotnych stosowano także narzędzia jednorazowego użytku. Zaopatrzenie placówek w środki czystości, środki do dezynfekcji, materiały opatrunkowe i bieliznę oceniono jako wystarczające. Sposób postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1975).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że warunki techniczne w poszczególnych obiektach i pracowniach pozwalają na realizację świadczonych usług.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 154 obiekty (co stanowi 74% ogółu nadzorowanych obiektów), przeprowadzając łącznie 204 kontrole sanitarne. Wydano 2 decyzje merytoryczne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektów: SPZZOZ Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli – 1 decyzja, SANUS Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. w Stalowej Woli – 1 decyzja.

III. Stan sanitarny środowiska

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli w 2022 r. objął nadzorem 12 urządzeń do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, z czego 10 spośród nich stanowią wodociągi służące do zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia, tj.:

- **3 wodociągi o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$:**
 - wodociąg dla gminy Zaklików, ujęcie w Radomyślu nad Sanem,
 - wodociąg dla gminy Bojanów, ujęcie w Hucie Komorowskiej,
 - wodociąg dla gminy Bojanów, ujęcie w Stalowej Woli,
- **5 wodociągów o produkcji $101-1000 \text{ m}^3/\text{d}$:**
 - wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie w Chwałowicach,
 - wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie w Radomyślu nad Sanem,
 - wodociąg dla gminy Bojanów, ujęcie Ruda,
 - wodociąg dla gminy Zaklików, ujęcie w Karkówce,
 - wodociąg dla gminy Zaleszany, ujęcie w Kotowej Woli,
- **2 wodociągi o produkcji $1001-10000 \text{ m}^3/\text{d}$:**
 - wodociąg dla gminy Pysznica, ujęcie w Pysznicy,
 - wodociąg dla miasta Stalowa Wola, ujęcie w Stalowej Woli,
- **2 podmioty zaopatrujące w wodę:**
 - wodociąg dla HSW Stalowa Wola,
 - wodociąg dla SPZZOZ Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli.

Podstawę powyższych wodociągów sieciowych stanowią ujęcia wód podziemnych.

Skontrolowano 8 wodociągów pod względem stanu sanitarnego oraz wszystkie ww. wodociągi w zakresie oceny jakości wody do spożycia przez ludzi. Kontrole stanu sanitarnego urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę nie wykazały nieprawidłowości.

Według danych PPIS w Stalowej Woli pozyskanych od producentów wody, z wody pochodzącej z przedmiotowych wodociągów w 2022 r. korzystało ok. 111 tys. konsumentów. Jednocześnie należy nadmienić, że wodociąg HSW Stalowa Wola, ujęcie w Stalowej Woli, zasila zakłady pracy zlokalizowane na obszarze byłej Huty Stalowa Wola (11 tys. osób), a wodociąg dla SPZZOZ Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli zaopatruję w wodę personel i pacjentów ww. szpitala (ok. 370 osób).

Do oceny jakości wody za 2022 rok wykorzystano wyniki badań 59 próbek wody pobranych w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także 133 sprawozdań z badań jakości wody przekazanych przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Analiza wszystkich sprawozdań z badań wykazała 15 zakwestionowanych próbek ze względu na przekroczenia parametrów takich jak: żelazo (8), mętność (1), nikiel (1), mangan (4) oraz enterokoki kałowe (1).

W 2022 r. w wodociągu o produkcji wody $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ tj. wodociągu dla gminy Zaklików, opartym na ujęciu w Radomyślu nad Sanem zasilającym w wodę miejscowość Goliszowiec, w próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właściciela wodociągu stwierdzono obecność enterokoków kałowych. Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Zaklikowie wraz z kwestionowanym wynikiem badania wody przedłożył sprawozdanie z dodatkowych badań próbki wody, gdyż uznał kwestionowany wynik za niemiarodajny, z uwagi na zły stan sanitarny punktu poboru (kran w łazience w domu prywatnym) oraz zły stan techniczny przyłącza. Sprawozdanie z badań dodatkowej próbki wody wykazało, iż woda pod względem mikrobiologicznym odpowiadała wymogom ww. rozporządzenia. Ponadto, przedsiębiorca ponownie pobrał z sieci wodociągowej próbki wody w zakresie mikrobiologicznym, które potwierdziły, iż woda w wodociągu odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

W 3 wodociągach o produkcji wody $101-1000 \text{ m}^3/\text{d}$ jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi uległa pogorszeniu w zakresie parametrów fizykochemicznych.

Wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie w Chwałowicach – przeprowadzone analizy sprawozdań z badań próbek wody pobranych w 2022 r. w ramach prowadzonego przez PPIS w Stalowej Woli nadzoru sanitarnego nad jakością wody do spożycia oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właściciela wodociągu, wykazały, że jakość wody, pod względem mikrobiologicznym, chemicznym, organoleptycznym i fizykochemicznym w badanym zakresie oraz pod względem radiologicznym w zakresie kontrolnego monitoringu substancji promieniotwórczych, odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294), za wyjątkiem 2 próbek wody pobranych w marcu i lipcu oraz próbek wody pobranych w okresie od października do końca listopada, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego zakresu wartości żelaza.

W marcu i w lipcu, Gmina Radomyśl nad Sanem wraz z kwestionowanymi wynikami badań wody przedłożyła raporty z dodatkowych badań próbek wody, które wykazały, iż jakość wody pod względem fizykochemicznym w badanym zakresie odpowiadała wymogom obowiązującym w wymienionym rozporządzeniu.

Natomiast, po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości żelaza w próbkach wody, pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na przełomie października i listopada, PPIS w Stalowej Woli, wszczął z urzędu postępowanie w przedmiotowej sprawie oraz zobowiązał Gminę Radomyśl nad Sanem do podjęcia działań naprawczych, mających na celu przywrócenie należytej jakości wody, w zakresie ww. parametru. W grudniu producent wody poinformował PPIS w Stalowej Woli, że prowadzony program naprawczy, mający na celu obniżenie zawartości żelaza w wodzie uzdatnionej przyniósł spodziewane efekty i przedłożył sprawozdania z badań próbek wody z których wynikało, iż jakość wody w zakresie żelaza odpowiadała wymaganiom, określonym w obowiązujących przepisach.

W 2022 r. rozpoczęto na wodociągu inwestycję obejmującą między innymi wykonanie remontu i zadaszenia zbiornika wody czystej, budowę studni głębinowych wraz z instalacjami, wymianę pomp sieciowych wraz z kolektorem na SUW celem zwiększania wydajności istniejącej stacji w celu pokrycia wzrastającego zapotrzebowania w wodę mieszkańców gminy – planowany termin zakończenia prac - czerwiec 2023 roku. Od października 2022 r. woda do przedmiotowego wodociągu podawana jest przez 3 nowe studnie głębinowe (dotychczasowe studnie wyłączono z użytku).

Kolejnym wodociągiem w którym jakość wody w 2022 r. nie spełniał obowiązujących norm był wodociąg dla gminy Radomyśl nad Sanem, ujęcie wody w Radomyślu nad Sanem – w lutym i lipcu 2022 r. oraz próbce pobranej we wrześniu nastąpiło pogorszenie jakości wody z uwagi na przekroczenie wartości manganu. Przekroczenia manganu w lutym i lipcu miały charakter incydentalny, gdyż zarządzający wodociągiem wraz z kwestionowanymi wynikami badań wody przedłożył raporty z dodatkowych badań próbek, które wykazały, iż jakość wody w badanym zakresie odpowiadała wymogom obowiązującym w wymienionym rozporządzeniu.

Natomiast, po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości manganu w próbce wody, pobranej w ramach nadzoru sanitarnego we wrześniu, PPIS w Stalowej Woli w dniu wszczął

z urzędu postępowanie w przedmiotowej sprawie oraz zobowiązał Gminę Radomyśl nad Sanem do podjęcia działań naprawczych, mających na celu przywrócenie należytej jakości wody, w zakresie ww. parametru. Producent wody, w krótkim czasie podjął szybkie działania naprawcze i doprowadził jakość wody do obowiązujących wymagań.

W 2022 r. Gmina Radomyśl nad Sanem rozpoczęła na wodociągu inwestycję obejmującą rozbudowę i modernizację Stacji Uzdatniania Wody w celem zwiększania wydajności istniejącej stacji w celu pokrycia wzrastającego zapotrzebowania w wodę mieszkańców gminy – planowany termin zakończenia prac czerwiec 2023 roku.

W 1 próbce wody pobranej w czerwcu w ramach kontroli wewnętrznej z wodociągu dla gminy Zaklików, ujęcie w Karkówce stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości mętności i żelaza.

W związku z powyższym, PPIS w Stalowej Woli wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w tej sprawie oraz zobowiązał Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Zaklikowie do podjęcia działań naprawczych mających na celu przywrócenie należytej jakości wody w zakresie ww. parametrów. Producent wody podjął działania naprawcze i doprowadził jakość wody do obowiązujących wymagań, co potwierdziło sprawozdanie z badań próbki wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej.

Wodociągiem o produkcji wody 1000-10000 m³/d, w którym jakość wody w 2022 r. nie spełniała obowiązujących norm w zakresie parametru chemicznego był wodociąg dla gminy Pysznicza, ujęcie w Pysznicy. W próbce wody pobranej z tego wodociągu w lipcu 2022 r. w ramach kontroli wewnętrznej, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego zakresu wartości niklu. Skład mikrobiologiczny wody nie budził zastrzeżeń. W związku z tym, PPIS w Stalowej Woli wszczął postępowanie administracyjne w tej sprawie zobowiązując jednocześnie Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Pysznicy do przeprowadzenia działań naprawczych mających na celu przywrócenie należytej jakości wody. W związku z tym w ramach kontroli wewnętrznej wykonano dodatkowe badanie wody w zakresie niklu które wykazało, iż jakość wody odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Wodociąg dla HSW Stalowa Wola – przeprowadzone analizy sprawozdań z badań próbek wody, pobranych w 2022 r. w ramach prowadzonego przez PPIS w Stalowej Woli nadzoru sanitarnego nad jakością wody do spożycia oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez HSW – Wodociągi Sp. z o.o., ul. Kwiatkowskiego 1, 37 - 450 Stalowa Wola, wykazały iż jakość wody pod względem mikrobiologicznym, chemicznym, organoleptycznym i fizykochemicznym w badanym zakresie oraz pod względem radiologicznym w zakresie kontrolowanego monitoringu substancji promieniotwórczych, odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), za wyjątkiem 1 próbki wody pobranej w lipcu, w której stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego zakresu wartości manganu. Właściciel wodociągu wraz z kwestionowanym wynikiem badania wody przedłożył sprawozdanie z dodatkowych badań próbki wody, które wykazało, iż jakość wody pod względem chemicznym w badanym zakresie odpowiadała wymogom obowiązującym w ww. rozporządzeniu.

Podobnie jak w latach ubiegłych, PPIS w Stalowej Woli prowadził nadzór nad jakością wody produkowanej przez tzw. „pawkaczkę” MZK Sp. z o.o. w Stalowej Woli. Częstotliwość pobierania próbek wody do badań wynosiła 12 razy w roku. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne stosowne dla wody konfekcjonowanej. Woda paczkowana jest wykorzystywana zarówno przez mieszkańców Stalowej Woli, jak też ościennych gmin, jedynie w sytuacjach awaryjnych.

Podsumowanie:

Nadzorowane wodociągi sieciowe gminne oraz wodociąg dla miasta Stalowa Wola, zaopatrywały w wodę ok. 101 tys. mieszkańców w powiecie stalowowolskim. Z informacji uzyskanych od właścicieli wodociągów jedyną miejscowością niezwodociągowaną na terenie powiatu stalowowolskiego jest Łązek Chwałowski w gminie Radomyśl nad Sanem, zamieszkiwany przez ok. 97 stałych mieszkańców.

W 2022 r. stan sanitarny ujęć wody pitnej, stacji uzdatniania i zbiorników nie budził zastrzeżeń. Ponadto, przeprowadzono kontrole wodociągów w zakresie zabezpieczenia ujęć wody, w związku z wprowadzeniem drugiego stopnia BRAVO na terytorium województwa podkarpackiego. Przedsiębiorstwa wodociągowe mają opracowane procedury postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody i informowania mieszkańców oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o planowanych bądź nieplanowanych przerwach w dostawie wody, o stwierdzeniu pogorszenia jakości wody lub zaistnieniu okoliczności mogących spowodować jej pogorszenie.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań wykonanych w 2022 r. wody przeznaczonej do spożycia, dostarczanej konsumentom przez wodociągi zlokalizowane na terenie powiatu stalowowolskiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli stwierdza, że w całym 2022 r. mieszkańcy gmin: Zaleszany, Bojanów oraz miasta Stalowa Wola, a także pacjenci i personel SPZZOZ Powiatowego Szpitala Specjalistycznego w Stalowej Woli, spożywali wodę dobrej jakości. Przyczyną dyskwalifikowania jakości wody w 2022 r. w zakresie parametrów fizykochemicznych były przekroczenia dopuszczalnych norm parametrów takich jak: żelazo, mangan, mętność wody (parametry te nie mają znaczenia zdrowotnego i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi), natomiast przyczyną zanieczyszczenia chemicznego było krótkotrwałe przekroczenie niklu, a przyczyną zanieczyszczenia mikrobiologicznego była incydentalna obecność enterokoków kałowych. Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia, dostarczanej konsumentom przez wodociągi zlokalizowane na terenie naszego powiatu oraz mając na względzie, że stwierdzone przekroczenia miały charakter krótkotrwały i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia, PPIS w Stalowej Woli stwierdził, że mieszkańcy powiatu stalowowolskiego spożywali wodę dobrej jakości, ocenioną jako przydatną do spożycia przez ludzi, tzn.: bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz od substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody do spożycia przez ludzi, PPIS w Stalowej Woli wydał w ubiegłym roku 93 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi. Zgodnie z § 23 rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, PPIS w Stalowej Woli i w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody wydał 15 okresowych oceny i 7 obszarowych ocen jakości wody.

Oceny te zawierały informacje dotyczące spełnienia na nadzorowanym terenie wymagań określonych w załącznikach nr 1 i 4 do rozporządzenia, w okresie dla którego opracowywana była ocena. Oceny jakości wody przekazywane były właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w celu zapoznania się i podjęcia koniecznych działań mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę właściwej jakości. Ocena obszarowa obejmująca teren powiatu stalowowolskiego, przekazana została do Starosty Stalowowolskiego.

Należy nadmienić, że Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli wydał również opinie o jakości wody, w związku z przedłożonym sprawozdaniem z badań wody pochodzącej z obiektu nadzorowanego przez Inspekcję Weterynaryjną.

2. Ocena jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli

W roku 2022 PPIS w Stalowej Woli sprawował nadzór sanitarny nad 6 miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli:

- „NASZE PIASKI I”, ul. Podlesie 0, 37-403 Pysznica (02.07.-31.07.2022 r.),
- „RYBAKÓWKA I”, Kłyżów, ul. Błońska 40, 37-403 Pysznica (03.07.- 01.08.2022 r.),
- „Zalew I” w Zaklikowie, 37-470 Zaklików (03.07.-01.08.2022 r.),
- „NASZE PIASKI II”, ul. Podlesie 0, 37-403 Pysznica (01.08.-30.08.2022 r.),
- „RYBAKÓWKA II”, Kłyżów, ul. Błońska 40, 37-403 Pysznica (02.08.-31.08.2022 r.),
- „Zalew II” w Zaklikowie, 37-470 Zaklików (02.08.-31.08.2022 r.).

Jakość wody we wszystkich wymienionych miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. poz. 255). Na podstawie wyników badań próbek wody przedstawionych przez organizatorów

miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, wydano 12 ocen stwierdzających przydatność wody do kąpieli, oceny te były dostępne na stronie internetowej PSSE w Stalowej Woli.

3. Jakość wody na pływalniach

PPIS w Stalowej Woli nadzorował w 2022 r. 2 pływalnie kryte: Pływalnię Krytą Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Stalowej Woli ul. Hutnicza 15 oraz Pływalnię Relax AQA Sp. z o.o. w Stalowej Woli ul. Wojska Polskiego 5 (dostępną wyłącznie dla pacjentów SANUS Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. w Stalowej Woli). W obu pływalniach kontrolowano zarówno jakość wody w nieckach do kąpieli, jakość ciepłej wody w natryskach, jak i stan sanitarny obiektów. Oba obiekty skontrolowano – w trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień stanu sanitarnego. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad ww. pływalniami krytymi w 2022 r. pobrano do badań laboratoryjnych 16 próbek wody, które wykazały, iż jakość wody pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym w badanym zakresie odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

Wyniki badań z próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez AQA Sp. z o.o. w Stalowej Woli ul. Wojska Polskiego 5 pod względem mikrobiologicznym w badanym zakresie odpowiadały wymogom określonym w w/w rozporządzeniu.

PPIS w Stalowej Woli również sprawował nadzór nad basenem rehabilitacyjnym ze słoną wodą, znajdującym się na terenie Pływalni Relax AQA Sp. z o. o. w Stalowej Woli. We wszystkich próbkach wody pobranych do badań laboratoryjnych z tego basenu, zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak również w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody.

Również badania próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzającego Pływalnią Krytą MOSiR w Stalowej Woli potwierdziły, że woda na pływalni spełniała obowiązujące wymagania.

Ponadto, pod nadzorem PPIS w Stalowej znajduje się Pływalnia Odkrytą Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Stalowej Woli ul. Hutnicza 15. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego przedstawiciele PPIS w Stalowej Woli w sierpniu pobrali do badania 4 próbki wody z pływalni Odkrytej MOSiR w Stalowej Woli. Wyniki badań z próbek wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego wykazały, iż jakość wody pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym w badanym zakresie, odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), za wyjątkiem 1 próbki z niecki basenu dużego oraz 1 próbki z systemu cyrkulacji niecki basenu dużego, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości chloroformu.

W związku z powyższym PPIS w Stalowej Woli wszczął z urzędu postępowanie w tej sprawie. Zarządzający pływalnią niezwłocznie przedłożył sprawozdania z badań próbek wody pobranych z w/w punktów, które wykazały, iż wartość chloroformu w wodzie odpowiada wymaganiom określonymi w obowiązującym rozporządzeniu. W związku z czym PPIS w Stalowej Woli umorzył postępowanie prowadzone wobec MOSiR w Stalowej Woli.

Przeprowadzone analizy próbek wody pobranych z Pływalni Odkrytej MOSiR w Stalowej Woli w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzającego pływalnią wykazały, iż jej jakość pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym w badanym zakresie, odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), za wyjątkiem 1 próbki wody pobranej z systemu cyrkulacji niecki basenu dużego (pobór przed otwarciem sezonu), w której stwierdzono ponadnormatywny wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów. Zarządzający pływalnią wraz z kwestionowanym wynikiem badania wody przedłożył sprawozdanie z dodatkowych badań próbki wody, które wykazało, iż jakość wody pod względem mikrobiologicznym w badanym zakresie odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

Ponadto, w sierpniu br. w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego przez PPIS w Stalowej Woli pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki wody w tym: 1 z niecki basenowej małej i 1 z niecki

basenowej średniej (nie będące pływalnią, znajdujące się na terenie Pływalni Odkrytej MOSiR). W próbkach wody pobranych do badań laboratoryjnych z w/w niecek w ramach nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej w badanym zakresie nie stwierdzono skażenia mikrobiologicznego.

Pod koniec sierpnia miał miejsce incydent kałowy w niecce basenu dużego Pływalni Odkrytej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Stalowej Woli. Zarządca pływalni wyłączył z użytku nieckę basenu dużego, podjął natychmiastowe działania naprawcze polegające na wyłączeniu pomp stacji uzdatniania wody, podaniu do niecki i instalacji środka dezynfekcyjnego oraz zleceniu w ramach kontroli wewnętrznej badań wody z przedmiotowej niecki. W związku z zaistniałą sytuacją, PPIS w Stalowej Woli wszczął z urzędu postępowanie w tej sprawie, a przedstawiciele tut. inspektora przeprowadzili kontrolę obiektu, która potwierdziła unieruchomienie dużej niecki basenowej oraz podjęte działania naprawcze przez pracowników MOSiR w Stalowej Woli. W kolejnych dniach MOSiR w Stalowej Woli przedłożył sprawozdanie z badań próbki wody pobranej z przedmiotowej niecki, które wykazało, że jakość wody pod względem mikrobiologicznym w badanym zakresie odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalni (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), w związku z czym niecka basenu dużego została włączona do użytku.

Zgodnie z przepisami krajowymi PPIS w Stalowej Woli wydał 3 zbiorcze oceny o jakości wody informujące, że woda na pływalniach spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

4. Monitoring bakterii *Legionella* sp. w instalacjach wewnętrznych ciepłej wody

W minionym roku kontynuowano nadzór nad czystością mikrobiologiczną wody ciepłej w instalacjach wewnętrznych budynków pod kątem występowania bakterii *Legionella* sp.

W ramach nadzoru nad jakością wody ciepłej w instalacji wewnętrznej, przedstawiciele PPIS w Stalowej Woli pobrali do badania: 3 próbki wody ciepłej z instalacji Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego SPZOZ w Stalowej Woli ul. Dąbrowskiego 5, 4 próbki wody ciepłej z instalacji SANUS Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. w Stalowej Woli ul. Wojska Polskiego 5, 4 próbki wody ciepłej z instalacji SPZZOZ Powiatowego Szpitala Specjalistycznego w Stalowej Woli ul. Staszica 4. W zbadanych próbkach nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości bakterii *Legionella* sp.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294) badania wody ciepłej z instalacji wewnętrznej wykonały w ramach kontroli wewnętrznej, podmioty prowadzące działalność leczniczą (lecznictwo zamknięte). W zbadanych próbkach nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości bakterii *Legionella* sp. w instalacji wewnętrznej wody ciepłej.

Ponadto, w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym SPZZOZ Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, ul. Staszica 4 wykonywał, w ramach kontroli wewnętrznej, badanie próbki wody ciepłej (po roku). W zbadanej próbce wody nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego zakresu wartości bakterii *Legionella* sp. W związku z tym, PPIS w Stalowej Woli wygasił postępowanie prowadzone w tej sprawie.

Właściciele/zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, (tj.: hoteli, domów pomocy społecznej) przedłożyli Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Stalowej Woli sprawozdania z badań próbek ciepłej wody użytkowej w zakresie parametru *Legionella* sp. wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej. Analiza przedłożonych sprawozdań z badań wykazała, że ciepła woda użytkowa w zakresie parametru *Legionella* sp. spełnia wymagania określone w części A załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294).

5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i środków transportu

W 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano na terenie powiatu stalowowolskiego 268 obiektów użyteczności publicznej z 469 znajdujących się w ewidencji oraz

3 środki transportu.

Kontrolą objęto:

- Ustępy publiczne i ogólnodostępne – wg ewidencji 15, z czego skontrolowano 4.
- Pływalnie kryte – wg ewidencji 2 obiekty, skontrolowano 2 (wyniki sprawowanego nadzoru opisano w pkt. 3).
- Pływalnie odkryte – wg ewidencji 1, skontrolowano 1.
- Domy pomocy społecznej – wg ewidencji 2 obiekt, skontrolowano 2.
- Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej – wg ewidencji 7 – skontrolowano 3.
- Hotele – wg ewidencji 3, skontrolowano 2.
- Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – w ewidencji znajduje się 19 obiektów, skontrolowano 7 obiektów.
- Zakłady fryzjerskie – w ewidencji 105, skontrolowano 82.
- Zakłady kosmetyczne – wg ewidencji 91, z czego skontrolowano 66.
- Zakłady tatuażu w ewidencji 5, skontrolowano 3.
- Zakłady odnowy biologicznej – wg ewidencji 13, z czego skontrolowano 11 zakładów.
- Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu – w ewidencji 19 zakładów, z czego skontrolowano 15.
- Dworce autobusowe oraz przystanki PKS – wg ewidencji 42, skontrolowano 25.
- Dworce i stacje kolejowe – wg ewidencji 2, skontrolowano 2.
- Tereny rekreacyjne – wg ewidencji 113, z czego skontrolowano 32.
- Cmentarze - wg ewidencji 1, skontrolowano 0.
- Domy przedpogrzebowe – wg ewidencji 6, skontrolowano 5.
- Inne obiekty – w ewidencji 22 (obiekty i urządzenia użyteczności publicznej np.: kina, hale sportowe, targowisko, zakłady pralnicze), skontrolowano 6 obiektów.
- Samochody do przewozu zwłok i szczątków – w ewidencji 11, skontrolowano 2 samochody.
- Samochody do przewozu bielizny – w ewidencji 11, skontrolowano 1 samochód.

W skontrolowanych ww. grupach obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, za wyjątkiem 3 obiektów: ustęp ogólnodostępny, teren rekreacyjny, gabinet kosmetyczny.

W ustępie ogólnodostępnym stwierdzono nienależyty stan sanitarny toalet: dla osób niepełnosprawnych, dla kobiet oraz dla mężczyzn- brudne i uszkodzone deski sedesowe. W toalecie męskiej i damskiej były brudne umywalki. W toalecie damskiej była uszkodzona suszarka do rąk oraz w jednej z kabin na płytkach podłogowych była rozlana ciecz. W dniu kontroli za zły stan sanitarny obiektu została nałożona grzywna w drodze mandatu karnego w wysokości 100 zł oraz została wydana decyzja nakazująca wymianę uszkodzonej suszarki do rąk. Zarządzający obiektem usunął nieprawidłowości, co potwierdziły przeprowadzone przez przedstawicieli PPIS w Stalowej Woli kontrole sprawdzające.

W trakcie kontroli terenu rekreacyjnego (miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli) stwierdzono nienależyty stan sanitarny, tj. na terenie obiektu znajdowały się pozostałości po papierosach, nakrętki, woreczki, papierki. Dodatkowo za przymierzalnią były zgromadzone worki z odpadami komunalnymi. Za wymienione nieprawidłowości została nałożona grzywna w drodze mandatu karnego w wysokości 100 zł. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

Natomiast w gabinecie kosmetycznym za nieprawidłowości świadczące o nieprzebrzeganiu Procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi obowiązującej w ww. zakładzie, tj. wielokrotne wykorzystywanie pilników jednorazowego użytku oraz za nienależyty stan sanitarny wanienki do dezynfekcji w której przeprowadza się dezynfekcję narzędzi stosowanych do obsługi klientów została nałożona grzywna w drodze mandatu karnego w wysokości 200 zł. W trakcie trwania kontroli stwierdzone nieprawidłowości zostały natychmiast usunięte.

6. Inne działania PPIS w Stalowej Woli

W 2022 roku, w ramach sprawowanego nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli wydał 26 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok/szczątków ludzkich, 27 postanowień dot. wyrażenia zgody na

srowadzenie zwłok z zagranicy oraz 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok/szczątków ludzkich z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PPIS w Stalowej Woli również pozytywnie zaopiniował 11 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładach świadczących usługi w zakresie pielęgnacji i upiększania ciała, w trakcie których może dochodzić do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

Tut. Inspektor sprawował nadzór sanitarny nad postępowaniem z odpadami medycznymi w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego (w zakładach lecznictwa zamkniętego, zakładach lecznictwa otwartego, domach pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczym, zakładach pogrzebowych, zakładach branży „beauty”). Skontrolowane w 2022 roku podmioty wytwarzające odpady o kodzie 18 01 03 posiadały opracowane i wdrożone procedury postępowania oraz podpisane umowy na odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia.

W 2022 roku PPIS w Stalowej Woli skierował pisma/wystąpienia do:

- władz samorządu terytorialnego – przypominające o konieczności podjęcia stosownych działań, celem zapewnienia i utrzymania na podległym terenie należytego stanu sanitarno-higienicznego,
- władz samorządu terytorialnego – przypominające o obowiązkach gmin wynikających z art. 4 ustawy z dnia 18.08.2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 147),
- władz samorządu terytorialnego – w ramach działań edukacyjnych i promocyjnych w celu propagowania utworzenia kąpielisk na swoim terenie,
- do właścicieli oraz zarządców wodociągów w sprawie wzmożenia nadzoru nad ujęciami wody w związku z wprowadzeniem drugiego stopnia alarmowego (stopień BRAVO) na obszarze województwa podkarpackiego,
- do właścicieli pralni piorących białą szpitalną informujące o opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia rekomendacji dotyczących sposobu organizacji i technologii prania białej szpitalnej pn. *„Wytyczne w zakresie wymogów prawidłowego funkcjonowania pralni dla podmiotów świadczących usługi pralnicze na rzecz podmiotów świadczących usługi lecznicze (szpitali)”*.

IV. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

1. Zakres nadzoru sanitarnego

W roku 2022 według prowadzonego rejestru zakładów, pod nadzorem PPIS w Stalowej Woli znajdowało się **959 zakładów** (o 18 mniej w stosunku do roku 2021), z czego 14 zakładów nie prowadziło działalności przez cały rok. Pozostałe (działające) **945** obiektów zajmujących się produkcją i obrotem żywności oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością to :

- 95 zakładów produkcji żywności (5 wytwórni lodów, 7 automatów do lodów, 8 piekarni, 12 ciastkarni, 2 przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe, 1 zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego, 2 wytwórnie makaronów, 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych, 1 wytwórnia napojów bezalkoholowych, 48 producentów związanych z działalnością rolniczą, 8 innych wytwórni żywności).
- 550 zakładów obrotu żywnością (281 sklepów spożywczych, w tym 19 supermarketów oraz 15 kiosków, 40 aptek, 34 magazyny hurtowe, 58 obiektów ruchomych i tymczasowych, 58 środków transportu, 64 inne obiekty obrotu żywnością),
- 276 zakładów żywienia zbiorowego (164 żywienia otwartego, 112 żywienia zamkniętego),
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 23 obiekty obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (3 hurtownie i 20 sklepów).

2. Ogólna ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów

W 2022r. skontrolowano 338 obiektów (o 25 mniej w porównaniu do roku 2021), w których przeprowadzono łącznie 679 kontroli (o 30 więcej w porównaniu do roku 2021), w tym 82 kontrole interwencyjne (zgłaszane przez klientów i konsumentów oraz w ramach systemu RASFF). W 2022r. do PSSE w Stalowej Woli wpłynęło 29 interwencji – zgłoszonych (anonimowo lub

z podaniem danych personalnych) telefonicznie, drogą elektroniczną, pisemnie lub wnoszonych osobiście w PSSSE, z czego 5 zostało przesłanych do innych organów celem rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami, w tym :

- 2 zostały przesłane do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do Inspekcji Weterynaryjnej (1 dot. niewłaściwego zapachu (środków chemicznych) sera sałatkowo-kanapkowego i 1 dot. braku zatwierdzenia samochodu do transportu wyrobów garmażeryjnych),
- 2 zostały przesłane do Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli (1 dot. sprzedaży nielegalnego alkoholu oraz nietrzeźwego personelu zakładu i 1 dot. braku maseczek u klientów sklepu),
- 1 została przesłana do Inspekcji Pracy (dot. nielegalnego zatrudnienia pracowników).

W związku ze zgłoszonymi interwencjami pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia przeprowadzili 29 kontroli, które dotyczyły nw. uchybień (wyłuszczone liczby to ilość zgłoszeń):

- sprzedaży żywności przeterminowanej – 4 (1 potwierdzona),
- niewłaściwej jakości wędlin, sera, mięsa – 3 (niepotwierdzone),
- niewłaściwego stanu sanitarnego śmietników oraz usuwania odpadów komunalnych – 3 (1 potwierdzona),
- niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu – 3 (1 potwierdzona)
- braku aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu zakładów – 4 (3 potwierdzone),
- niewłaściwej temperatury w urządzeniach chłodniczych – 2 (niepotwierdzone),
- sprzedaży pieczywa w sposób niezabezpieczający przed zanieczyszczeniem – 2 (1 potwierdzona),
- obecności szkodników (robaków) w kaszy i płatkach owsianych – 1 (niepotwierdzone),
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją PPIS (sprzedaż wędlin) – 1 (potwierdzona),
- nieprzestrzegania przez personel higieny podczas sprzedaży i podawania żywności nieopakowanej – 1 (niepotwierdzone),
- nieprzestrzegania wymagań wynikających z obostrzeń w związku z pandemią Covid-19 (maseczki) – 3 (potwierdzone),
- braku informacji dla konsumentów dot. zawartości alergenów w podawanych posiłkach – 1 (niepotwierdzone),
- nieodpowiednich posiłków podawanych dzieciom w żłobku (zupa grzybowa) – 1 (potwierdzona),
- zakurzonych stolików oraz unoszącego się w powietrzu kurzu, w cukierni mieszczącej się w Galerii City Park, w związku z trwającym remontem w pomieszczeniu obok ww. cukierni – 1 (niepotwierdzone).

Za stwierdzone podczas kontroli zaniedbania higieniczno-sanitarne, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno - epidemiologicznych, niestosowanie się do nakazów i zakazów wydanych w związku z pandemią Covid-19 oraz niewdrażanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP nałożono 30 mandatów karnych na kwotę 4300 zł (o 6 mandatów więcej w stosunku do roku ubiegłego, a łączna kwota mandatów była wyższa o 750 zł w porównaniu z rokiem 2021).

W prowadzonym postępowaniu administracyjnym wydano 430 decyzji administracyjnych, w tym 1 dot. wstrzymania działalności w automacie do lodów z uwagi na obecność *Salmonella spp.* w pięciu próbkach lodów z automatu zbadanych w ramach badań właścicielskich, 8 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego oraz 6 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu żywności zgłoszonej w ramach systemu RASFF i żywności przeterminowanej. Pozostałe 415 decyzji to decyzje: opłatowe, decyzje bezwarunkowego i warunkowego zatwierdzenia zakładu, decyzje o wykreśleniu z rejestru zakładów, wygaśnięcia i zmiany terminu wykonania zarządzeń. Dodatkowo PPIS wydał 83 zaświadczenia sanitarne/certyfikaty/świadczenia wolnej sprzedaży dla napojów energetycznych przeznaczonych na eksport do państw trzecich.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w 2022 r. pobrano do badań laboratoryjnych 200 próbek żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z czego 2 uległy

zakwestionowaniu, a w roku 2021 pobrano do badań 205 próbek, z czego 12 uległo zakwestionowaniu. Zakwestionowane w 2022 r. próbki to:

- 1 próbka rzodkiewki – z uwagi na przekroczenie zawartości pestycydu chlorpiryfosu, próbka pobrana w hurtowni,
- 1 próbka Suplementu diety „Tran z rekina” – z uwagi na zawartość witaminy D w zbadanej próbce niezgodną (niższą) z deklaracją producenta umieszczoną na opakowaniu produktu, próbka została pobrana w aptece.

Każdorazowo o wynikach badań informowano podmioty u których pobrano próbki, a w przypadku próbek kwestionowanych przesyłano dodatkowo informacje do właściwych terenowo PPIS, WIORiN i PPWIS. Ponadto, kwestionowana rzodkiewka została zgłoszona powiadomieniem informacyjnym do systemu RASFF.

3. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2022 roku skontrolowano 95 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego ze 164 objętych nadzorem, co stanowiło 57,9% obiektów nadzorowanych, podczas gdy w 2021 r. skontrolowano 85 zakładów tej grupy ze 171 nadzorowanych, co stanowiło 49,7%. Przeprowadzono w nich ogółem 155 kontroli sanitarnych (o 20 więcej w porównaniu do roku 2021)

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości nałożono na przedsiębiorców 12 mandatów karnych na kwotę 1900 (w 2021 było 9 mandatów na 1150 zł), w tym 7 na 1050 zł w zakładach małej gastronomii.

Mandaty nakładano za: (w nawiasach podano liczbę zakładów, w których stwierdzono opisaną nieprawidłowość):

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu (5),
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych (4),
- nieprowadzenie na bieżąco zapisów wynikających z dokumentacji na podstawie zasad HACCP lub niestosowanie się personelu się do opracowanych instrukcji i procedur opartych na zasadach systemu HACCP (4).

Ponadto, w niektórych skontrolowanych obiektach stwierdzono również nieprawidłowości techniczne takie jak: brak bieżącej ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach kuchni, brak zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami (brak kratki wentylacyjnych, nieszczelne drzwi zewnętrzne), odpryski farby na sufitach i ścianach w pomieszczeniach kuchni, niesprawny wyciąg wentylacyjny, zniszczony blat roboczy w pomieszczeniu kuchni i regały w magazynie, zniszczone skorodowane półki w urządzeniu chłodniczym. Za wszystkie ww. uchybienia wydano łącznie 24 decyzje opłatowe.

Dodatkowo, podczas kontroli w obiektach żywienia zbiorowego typu otwartego zwracano uwagę na przestrzeganie nakazów i zakazów wynikających z obowiązujących przepisów prawa, w związku z trwającą pandemią COVID-19. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Kontrole zakładów w ramach AKCJI LATO

Wzorem lat ubiegłych w okresie letnim, w tym w dni wolne od pracy oraz w godzinach popołudniowych prowadzono wzmożone kontrole w zakładach żywienia zbiorowego oraz zakładach produkujących i wprowadzających do obrotu lody i ciasta.

I tak skontrolowano:

- 11 restauracji – nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł (za brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze w których przetrzymywano żywność, brak dokumentacji systemu HACCP wraz z prowadzonymi w tym zakresie zapisami),
- 30 zakładów małej gastronomii – nałożono 3 mandaty karne na kwotę 400 zł (za niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń, urządzeń chłodniczych, brak orzeczenia lekarskiego z badań przeprowadzonych do celów sanitarno – epidemiologicznych, brak dokumentacji systemu HACCP wraz z prowadzonymi w tym zakresie zapisami, brak harmonogramu pobierania próbek i wykonywania badań lodów w zakresie zgodności z kryteriami mikrobiologicznymi – zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2073/2005),
- 15 restauracji, w których nałożono 2 mandaty na kwotę 400 zł (za brak segregacji żywności w urządzeniu chłodniczym, niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń, brak orzeczenia

lekarskiego z badań przeprowadzonych do celów sanitarno – epidemiologicznych, brak aktualnych zapisów wynikających z dokumentacji system HACCP.

- 6 wytwórni lodów,
- 3 automaty do lodów,
- 6 stołówek i PWP w ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

5. Kontrole przedświąteczne w sklepach spożywczych i innych miejscach obrotu

W ramach sprawowania nadzoru sanitarnego nad obrotem żywnością PPIS prowadzi wzmożone kontrole obiektów obrotu żywnością w okresach okołoswiątecznych, kiedy to nasila się ilość klientów i wzrasta sprzedaż. Pracownicy SHZIŻ przeprowadzający ww. kontrole zwracają szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny urządzeń chłodniczych oraz zachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego, terminy przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości środków spożywczych, przestrzeganie higieny przez personel na stanowiskach sprzedaży żywności nieopakowanej – porcjowanej (mięsa, wędlin, serów, wyrobów garmazeryjnych itp.), ekspozycje przy kasach, w koszach lub ekspozytorach sklepowych asortymentu wymagającego warunków chłodniczych, stanowiska z żywnością przecenioną i promocyjną oraz ogólny stan sanitarny zakładów.

I tak w grudniu 2022 r. przeprowadzono ogółem 23 kontrole, w tym: 9 w supermarketach, 11 w innych sklepach spożywczych, 1 w kiosku i 2 w hurtowniach. Za stwierdzone podczas ww. kontroli nieprawidłowości dot. braku aktualnego orzeczenia lekarskiego dla celów sanitarno-epidemiologicznych sprzedawcy oraz przechowywanie wędlin poza urządzeniem chłodniczym nałożono 2 mandaty karne na kwotę 250 zł.

Natomiast w kwietniu 2022 r. przeprowadzono 14 kontroli, w tym 5 kontroli w supermarketach i 9 kontroli w innych sklepach spożywczych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień.

6. Kontrole bloków żywienia w szpitalach

PPIS w Stalowej Woli posiada pod nadzorem 5 zakładów opieki zdrowotnej prowadzących żywienie pacjentów, w tym 2 prowadzące żywienie we własnym zakresie i 3 prowadzące żywienie w systemie cateringowym. W 2022r. oceniono jakość żywienia pacjentów w 2 szpitalach prowadzących żywienie we własnym zakresie. Oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach dokonano na podstawie jadłospisów/posiłków – zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego - „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów”. W nawiązaniu do roku 2021, kiedy to najmniejszą ilość punktów uzyskał blok żywienia SPZZOZ w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym ul. Staszica 4, 37-450 Stalowa Wola – 23,2 pkt na 34 pkt możliwe do otrzymania i został zakwalifikowany jako „wymagający poprawy”, żywienie w tej placówce uległo poprawie i aktualnie wynosi 25 pkt na 34 możliwe do otrzymania i mieści się w dolnym zakresie oceny „zadowolający” (25-29 pkt). Dodatkowo w ww. placówce pobrano posiłek (obiad) do badania w kierunku wartości kalorycznej i zawartości składników odżywczych, który nie uległ zakwestionowaniu w zakresie badanych parametrów.

W drugim bloku żywienia („Sanus” Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 5, 37-450 Stalowa Wola) ocena żywienia pacjentów na podstawie przywołanego powyżej arkusza wyniosła 26,9 pkt na 34 możliwe do otrzymania i mieści się również w zakresie oceny „zadowolający”.

7. Stan sanitarny środków transportu żywności

PPIS w Stalowej Woli sprawuje również, zgodnie z kompetencjami, nadzór nad środkami transportu przewożącymi żywność. I tak w 2022 r. skontrolowano :

- 3 samochody należące do jednego przedsiębiorcy, który świadczy usługi w zakresie transportu posiłków z różnych restauracji do klienta finalnego,
- 35 samochodów, które w świetle przepisów prawnych są częścią zakładów produkcyjnych, w tym 28 transportujących posiłki, 4 przewożące pieczywo i wyroby ciastkarskie, 2 przewożące napoje alkoholowe oraz 1 przewożący warzywa i owoce w ramach dostaw bezpośrednich.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

8. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

Jednym z zadań Inspekcji Sanitarnej jest nadzór nad produkcją i obrotem grzybami dzikorosnącymi. PPIS w Stalowej Woli posiada pod nadzorem jeden zakład produkcyjny zajmujący

się skupem i przetwórstwem ww. grzybów. W 2022 r. skontrolowano sklep internetowy <https://lesnecymesy.pl> (należący do przedsiębiorcy zajmującego się przetwórstwem grzybów) w zakresie przekazywania informacji niezbędnych przy sprzedaży żywności na odległość, w tym przypadku grzybów suszonych i grzybów w solance. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Ponadto, na stronie internetowej PSSE w Stalowej Woli oraz w holu budynku Stacji umieszczono informację dot. możliwości oceny grzybów dzikorosnących przez pracowników PSSE, którzy posiadają uprawnienia klasyfikatora grzybów. Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2022 r. przeprowadzili 16 ocen grzybów dzikorosnących, dostarczonych do PSSE przez indywidualnych zbieraczy. Ocenione gatunki to: czubajka kania, borowik ceglastopory, borowik szlachetny, maślacz sitarz, podgrzybek brunatny, mleczaj rydz, koźlarz babka, maślak pstry i szmaciak gałęzisty. W 1 przypadku został wydany atest na grzyby świeże – borowiki szlachetne. W 2022 r. PPIS w Stalowej Woli nie otrzymał zgłoszeń dot. zatruc pokarmowych po spożyciu grzybów.

9. System Wczesnego Ostrzeżenia o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF)

W 2022 r. PPIS w Stalowej Woli otrzymał 44 powiadomienia o produktach niebezpiecznych niespełniających obowiązujących przepisów prawa i mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla zdrowia konsumentów, które trafiły do zakładów na terenie powiatu stalowowolskiego, z czego 29 stanowiły powiadomienia alarmowe, 13 to były powiadomienia informacyjne oraz 1 powiadomienie o niezgodności i 1 powiadomienie uzupełniające. 40 powiadomień dotyczyło środków spożywczych, pozostałe 4 powiadomienia dotyczyły wyrobów do kontaktu z żywnością. Dodatkowo, po przeanalizowaniu list dystrybucyjnych przesłanych do PPIS w Stalowej Woli 4 powiadomienia informacyjne zostały przesłane do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Stalowej Woli, gdyż dotyczyły firmy (PPHU Eksport-Import Obojna 74, 37- 415 Zaleszany), która znajduje się pod nadzorem PLW.

Powiadomienia rozpatrzone przez przedstawicieli PPIS w Stalowej Woli to:

- 40 powiadomień dot. środków spożywczych wyprodukowanych bądź pochodzących z Polski, Turcji, Francji, Indii, Hiszpani, Egiptu, Niemiec, Belgii, Malty, Bułgarii, Ukrainy, Czech, w tym 25 powiadomień alarmowych, 13 powiadomień informacyjnych oraz 1 powiadomienie o niezgodności i 1 powiadomienie uzupełniające,
- 4 powiadomienia alarmowe dot. wyrobów do kontaktu z żywnością importowanych takich jak:
 - szczypce wielofunkcyjne (kraj pochodzenia Niemcy), kwestionowane z powodu stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu,
 - szczypce do steku (kraj pochodzenia Niemcy), kwestionowane z powodu stwierdzenia przekroczenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu,
 - zestaw szklanek świątecznych 2 szt. (kraj pochodzenia Chiny), kwestionowane z powodu stwierdzenia migracji ołowiu i kadmu w produkcie,
 - talerz okrągły 19 cm dekorowany w 2 żyrafy Ambition Junior (kraj pochodzenia Polska), kwestionowany z powodu stwierdzenia migracji ołowiu w produkcie.

W celu ustalenia, czy produkty będące przedmiotem otrzymanych powiadomień w systemie RASFF znajdują się w obrocie na terenie powiatu stalowowolskiego przeprowadzono 53 kontrole. W wyniku kontroli w 3 obiektach stwierdzono w obrocie produkty będące przedmiotem powiadomień, które wycofano ze sprzedaży i zabezpieczono postanowieniem o nakazie zabezpieczenia środka spożywczego, a następnie PPIS w Stalowej Woli wydał 3 decyzje nakazujące ich wycofanie z obrotu.

Wycofane produkty to:

- fasola biała drobna – 60 szt. x 400g (stwierdzenie przekroczenia NDP pozostałości pestycydów,
- suplement diety pn. Żuravit 60+40 kapsułek – 3 szt. (wykrycie białka orzeszków ziemnych w lecytynie sojowej stanowiącej dodatek do żywności użytej do produkcji tych suplementów diety),
- suplement diety pn. Żuravit 60 kapsułek – 2 szt (wykrycie białka orzeszków ziemnych w lecytynie sojowej stanowiącej dodatek do żywności użytej do produkcji przedmiotowych suplementów diety).

Wycofane produkty zostały zwrócone do dostawców.

W pozostałych przypadkach, w wyniku przeprowadzonych kontroli, nie stwierdzono w sprzedaży środków spożywczych oraz wyrobów do kontaktu z żywnością będących przedmiotem powiadomień, ponieważ zostały one w ramach działań własnych wycofane z obrotu i zwrócone do dostawców/importerów lub przekazane do utylizacji na co przedłożono stosowne dokumenty.

Ponadto, w 2022 r. PPIS w Stalowej Woli, po przeanalizowaniu otrzymanego z laboratorium badawczego sprawozdania z badań, zgłosił do system RASFF powiadomienie informacyjne dotyczące stwierdzenia przekroczenia w zbadanej próbce rzodkiewki NDP pestycydu chloropiryfos (wynik 0,28 mg/kg \pm 0,14) przy NDP określonym w rozporządzeniu Komisji (UE) 2020/1058 z dnia 23 lipca 2020 r. wynoszącym 0,01mg/kg. Ww. próbka została pobrana do badania w ramach urzędowej kontroli żywności zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Planie pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Stalowej Woli w 2022 roku”.

10. Działalność profilaktyczno-oświatowa w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia

W listopadzie 2022 r. pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia oraz Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Stalowej Woli zorganizowali cykl szkoleń (w terenie) dla Kół Gospodyń Wiejskich pt. „Produkcja i sprzedaż żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich – wymagania sanitarno-higieniczne”. Do udziału w tym projekcie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli zaprosił Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Stalowej Woli oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Stalowej Woli.

Ogółem w szkoleniach wzięło udział 64 uczestników, w tym :

- 33 uczestników – szkolenie w dniu 16.11.2022 r. w Remizie OSP w Zbydniowie ul. Księdza Nai 1, gm. Zaleszany,
- 18 uczestniczek – szkolenie w dniu 18.11.2022 r. w Filii Biblioteki w Antoniowie, gm. Radomyśl nad Sanem,
- 6 uczestniczek – szkolenie w dniu 23.11.2022 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Bojanowie ul. Strażacka 1, gm. Bojanów,
- 7 uczestniczek - szkolenie w dniu 25.11.2022 r. w Remizie OSP w Kłyżowie ul. Mickiewicza 46, gm. Pysznica.

W trakcie ww. szkoleń prelegenci odpowiadali również na zadawane przez uczestników pytania dotyczące między innymi: produkcji w warunkach domowych pasztetów, wędlin, pierogów i ciast, sprzedaży żywności na imprezach okolicznościowych, sprzedaży żywności przez Internet, sprzedaży i degustacji nalewek podczas kiermaszy, przygotowywania posiłków dla gości uczestniczących w uroczystościach organizowanych przez gminę, produkcji i sprzedaży wyrobów z dziczyzny, opłat za wydawanie decyzji, oznakowania wyrobów do kontaktu z żywnością.

Ponadto, dodatkowo podczas ww. spotkań pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Stalowej Woli przekazał informacje (prelekcja) nt. „Co warto wiedzieć o suplementach diety? – zasady bezpiecznej suplementacji.”

11. Działalność pozaplanowa, akcyjna

Liczba kontroli pozaplanowych:	2022 r.	2021 r.
– w związku z wniesionymi przez strony wnioskami dot. zatwierdzenia zakładów	71	73
– przeprowadzonych w ramach powiadomień systemu RASFF	53	73
– kontroli granicznych dot. importu	92	50
– w związku z wniesionymi przez strony interwencjami	29	35
– sprawdzających (wynikających z prowadzonego postępowania administracyjnego oraz dotyczących wykonania zaleceń pokontrolnych)	19	16

Liczba kontroli pozaplanowych:	2022 r.	2021 r.
– pozostałych (na polecenie PPWIS i GIS oraz kontroli tematycznych dot. oceny wdrożenia system HACCP)	82	96
RAZEM	346	354

V. Stan sanitarny zakładów pracy

1. Środowisko pracy

W 2022 r. objętych nadzorem sanitarnym było 482 zakłady pracy, w których zatrudnionych było 21825 pracowników. Skontrolowano 151 zakładów pracy, które zatrudniały 15240 osób, przeprowadzono 203 kontrole sanitarne dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy w tym m.in. w zakresie nadzoru nad:

- substancji chemicznymi i ich mieszaninami – 93 kontrole,
- prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 7 kontroli,
- produktami biobójczymi – 43 kontrole,
- substancji chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 30 kontroli,
- czynnikami biologicznymi – 17 kontroli.

Stwierdzone uchybienia podczas prowadzanego nadzoru sanitarnego dotyczyły: stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, czynników rakotwórczych, przekroczeń stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, braku aktualnych badań i pomiarów środowiska pracy, oceny ryzyka zawodowego, w związku z czym wydano 37 decyzji administracyjnych obejmujących 48 nakazów mających na celu poprawę warunków pracy.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że:

- na 151 zakładów skontrolowanych, w 43 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- na 21825 ogółem zatrudnionych osób w nadzorowanych zakładach pracy, 3428 osób ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normy higieniczne.

Narażenie pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy przedstawiało się następująco:

- 2959 pracowników ekspozowanych było na ponadnormatywny hałas,
- 715 pracowników ekspozowanych było na hałas ultradźwiękowy
- 174 pracowników narażonych było na drgania działające na organizm człowieka przez kończyny górne,
- 3 pracowników narażonych było na drgania o ogólnym działaniu na organizm człowieka,
- 369 pracowników pracowało w niekorzystnym mikroklimacie gorącym,
- 112 osób narażonych było na promieniowanie optyczne nielaserowe,
- 16 osób narażonych było na substancje chemiczne, tj. bar i jego związki rozpuszczalne w przeliczeniu na Ba,
- 80 osób pracowało w ponadnormatywnym zapyleniu, tj.: 3 osoby narażone były na pył drewna, 20 osób na pył mąki i 57 osób na pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność,
- 1022 osoby narażone były na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy.

2. Choroby zawodowe

W 2022 r. do PPIS w Stalowej Woli:

- wpłynęło 15 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych,
- przeprowadzono 27 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających,
- sporządzono 14 kart oceny narażenia zawodowego i przekazano do Wojewódzkich Ośrodków Medycyny Pracy w Rzeszowie, Lublinie i Szczecinie,
- wydano 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, z wykazu chorób zawodowych:

- 1 stwierdzona choroba zawodowa z poz. 6 tj.: astma oskrzelowa w wyniku narażenia na substancje chemiczne, płyny do dezynfekcji,
- 1 stwierdzona choroba zawodowa z poz. 18 pkt 1. choroby skóry- alergiczne kontaktowe zapalenie skóry, w wyniku narażenia na substancje chemiczne, farby, kleje, rozpuszczalniki i rozcieńczalniki,
- 1 stwierdzona choroba zawodowa z poz. 21- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz w narażeniu na ponadnormatywny hałas,
- 2 stwierdzone choroby zawodowe z poz. 26 choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza, w wyniku narażenia na czynniki biologiczne – krętki *Borrelia burgdorferi* podczas ukąszenia przez kleszcze.

Ponadto, wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, w tych przypadkach podejrzenia zgłoszeń chorób zawodowych stały się bezpodstawne.

3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Podczas sprawowanego nadzoru nad zakładami pracy w 2022 r. skontrolowano 27 z 58 zakładów pracy będących pod nadzorem sanitarnym, w których występują czynniki rakotwórcze, przeprowadzono 30 kontroli sanitarnych, wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące przedsiębiorcom:

- zaprowadzić rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- zaprowadzić rejestr pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- przekazać Podkarpackiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacje o substancjach chemicznych o działaniu rakotwórczym,
- dokonać oceny ryzyka zawodowego uwzględniając zagrożenia stwarzane przez czynniki chemiczne:
 - spaliny emitowane z silników Diesla,
 - oleje mineralne użyte wcześniej w silnikach spalinowych,
- przeprowadzić okresowe szkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Spośród 636 osób pracujących w narażeniu na czynniki rakotwórcze lub mutagenne najwięcej pracowników ekspozowanych było: 218 na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstająca w trakcie pracy w zakładach kamieniarskich i odlewniach, 102 na pył drewna w branży przemysłu drzewnego, następnie 257 na formaldehyd w opiece zdrowotnej /do utrwalania pobranych wycinków od pacjentów/ oraz w branży odlewniczej /w procesie odlewania, przygotowania form odlewniczych/.

4. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2022 r. skontrolowano warunki pracy w 17 na 104 zakłady pracy będące pod nadzorem sanitarnym, w których występują szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy. W skontrolowanych zakładach pracy 1022 osoby narażone były na czynniki biologiczne należące do 2 grupy zagrożenia, w tym 961 osób narażonych na czynniki biologiczne należące do 3 grupy zagrożenia. W stosunku do tych grup zagrożenia istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

5. Nadzór nad obrotem i bezpieczeństwem stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin

W 2022 r w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami na terenie powiatu stalowowolskiego działało 217 podmiotów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 86 podmiotów zajmujących się dystrybucją substancji chemicznych i ich mieszanin. Przeprowadzono 93 kontrole sanitarne, w tym 53 u dystrybutorów i 40 u stosujących substancje

chemiczne i ich mieszaniny, nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Produkty biobójcze

W 2022 r. działaniami kontrolnymi objęte były podmioty zajmujące się stosowaniem i wprowadzaniem do obrotu w handlu detalicznym, hurtowym oraz w handlu internetowym produktów biobójczych. Przeprowadzono 29 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych oraz 14 kontroli u stosujących te produkty, nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

W 2022 roku na terenie powiatu stalowowolskiego funkcjonował 1 podmiot wprowadzający do obrotu prekursor narkotyków kategorii 2/nadmanganian potasu/ oraz 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursor narkotyków kategorii 3/acetony, kwas chlorowodorowy/. Prekursory narkotyków tj.: kwas siarkowy, kwas chlorowodorowy, nadmanganian potasu, toluen, aceton stosowane były w działalności zawodowej przez 29 podmiotów. W związku z nadzorem nad ww. prekursorami przeprowadzono u stosujących 7 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień.

8. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W 2022 r. skontrolowano 7 podmiotów objętych bieżącym nadzorem sanitarnym, w których zatrudnionych było 1258 osób. Podczas przeprowadzonych kontroli w jednym z skontrolowanych zakładów stwierdzono uchybienia higieniczno-sanitarne, brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia. PPIS w Stalowej Woli wydał 1 decyzję administracyjną nakazującą przeprowadzenie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, nakaz został zrealizowany.

9. Azbest

Kolejnym zrealizowanym zadaniem w 2022 r. były kontrole w zakresie nadzoru pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Do PPIS w Stalowej Woli wpłynęły zgłoszenia od 3 firm zajmujących się pracami polegającymi na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzono 1 kontrolę podczas prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, nie stwierdzono nieprawidłowości.

10. Zakłady pogrzebowe.

W 2022 r. kontynuowano temat związany z nadzorem nad stanem higieniczno-sanitarnym w zakładach pogrzebowych oraz warunkami pracy i oceny narażenia zawodowego, pracowników zatrudnionych w tych zakładach. Skontrolowano 5 zakładów pogrzebowych, podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

11. Produkty kosmetyczne.

W 2022 r. w ramach bieżącego nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi skontrolowano 14 obiektów, tj.: sklepy, markety i drogerie przeprowadzono 18 kontroli. Kontrole produktów kosmetycznych dot. stosowania w tych produktach niektórych substancji sklasyfikowanych jako rakotwórcze, mutagenne lub działające na rozrodczość. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień.

12. Środki Zastępcze – nowe narkotyki.

W 2022 r. na terenie powiatu stalowowolskiego nie ujawniono funkcjonowania stacjonarnych sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Nie odnotowano też osób, co do których zachodziłoby podejrzenie, że wprowadzały do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Monitorowano miejsca sprzedaży wyrobów z konopi siewnej i e-papierosów, gdyż istniało ryzyko, że wśród produktów dopuszczonych do obrotu może być asortyment na bazie konopi siewnej zawierający substancje psychotropowe, środki odurzające lub nowe substancje psychoaktywne. Skontrolowano 9 obiektów, przeprowadzono 14 kontroli, nie stwierdzono w sprzedaży podejrzanych produktów.

W 2022 r. w systemie SMIOD /System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych / nie odnotowano zatruć substancjami psychoaktywnymi na terenie powiatu.

13. Promocja zdrowia

W roku sprawozdawczym 2022, podczas kontroli w zakładach pracy w ramach działań profilaktycznych informowano przedsiębiorców, pracodawców:

- o ogólnoeuropejskiej kampanii z cyklu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową.”. Udostępniano adres strony internetowej - <https://osha.europa.eu/pl/healthy-workplaces-campaigns/future-campaigns> oraz <https://healthy-workplaces.eu/pl> - na której znajdowały się materiały tej kampanii,
- o projekcie Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi (IMP), którego celem jest wspieranie firm i organizacji w zarządzaniu zdrowiem starzejących się pracowników. Udostępniano adres strony internetowej <https://pracanazdrowie.pl/> , gdzie znajdowały się informacje na temat ww. projektu,
- o dostępności do informacji dot. ochrony pracowników przed zagrożeniem czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi podczas pracy w związku ze zmianami w przepisach prawa. Udostępniano adres strony internetowej CIOP: https://www.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P45800220161531745318216&wydarzenia_wydarzenie_id=978 , na której znajdują się Komunikaty Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz udostępniano adres strony internetowej: <https://guide.nepsi.eu/>, na której dostępny jest Podręcznik dobrych praktyk dotyczący ochrony zdrowia pracowników poprzez prawidłowe użytkowanie krzemionki krystalicznej i produktów, które ją zawierają,
- w stanie epidemii COVID-19 do 15.05.2022r. o stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju, gdzie pod adresem <https://www.gov.pl/web/rozwoj/wytyczne-dla-branz?page=1&size=10>, dostępne były informacje mające na celu zminimalizowanie ryzyka zachorowania zatrudnionych pracowników na COVID-19. Informowano również pracodawców, że dla zwiększenia poczucia bezpieczeństwa ich pracowników zaleca się instalację na telefonie aplikacji Stop COVID, która monitorowała obecność osób chorych na COVID w ich otoczeniu. Informowano, że aplikację można pobrać ze sklepu Play, APP Store lub wpisując w przeglądarce internetowej hasło: Stop Covid lub na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/protegosafe>,
- w 151 skontrolowanych zakładach pracy stwierdzono, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych jest realizowana.

Ponadto, pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Stalowej Woli byli zaangażowani w organizację kampanii „Zdrowe Życie” jak również byli obecni w dniach 2 i 3.07.2022 r. w mobilnej strefie zdrowia w Stalowej Woli. Podczas dwudniowego spotkania z mieszkańcami powiatu stalowowolskiego, około 850 osób odwiedziło stanowisko PSSE w Stalowej Woli, w tym stanowisko Sekcji Higieny Pracy, która udzielała porad w zakresie „bezpieczny pracownik” – porady dot. profilaktyki narażenia na substancje szkodliwe w miejscu pracy. Udostępniano:

- ulotki informujące o szkodliwym działaniu hałasu na narząd słuchu, którego przyczyną jest m.in. głośne słuchanie muzyki począwszy od dzieci i młodzieży, a następnie praca bez odpowiednich zabezpieczeń w warunkach ponadnormatywnego hałasu w zakładach pracy,
- ulotki, broszury, ogólnoeuropejskiej kampanii z cyklu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową.”.
- broszury Krajowego Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy i Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi m.in.: Jak Działają Narkotyki? Czy wiadomo co zawierają dopalacze?, Co grozi za wykonywanie pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy? , Czy od palenia papierosów traci się słuch?

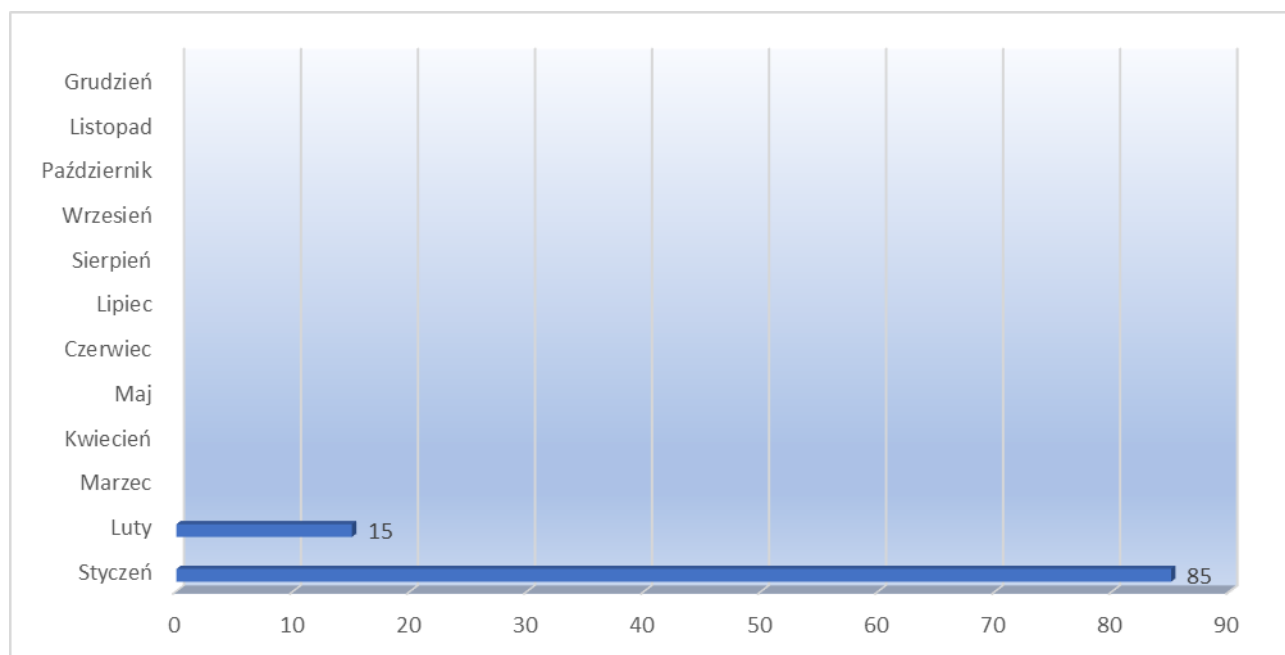
VI. Placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji

W roku szkolnym 2021/2022 uczniowie wrócili do nauki stacjonarnej. Kształcenie na odległość obowiązywało w ograniczonym wymiarze. W trybie zdalnym szkoły funkcjonowały w okresie od 20 grudnia 2021 r. do 9 stycznia 2022 r., z wyłączeniem przedszkoli.

W formie zdalnej od 27 stycznia do 20 lutego 2022 r. kształcili się także uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół ponadpodstawowych. Przedszkolaki i uczniowie

klas I-IV szkół podstawowych kontynuowali w tym czasie naukę w trybie stacjonarnym. Wzrost zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w środowisku szkolnym zanotowano głównie w styczniu 2022 roku. Mając na względzie przede wszystkim zdrowie uczniów, Dyrektorzy za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego mogli zawiesić zajęcia na czas oznaczony. Po przeprowadzeniu analizy wniosków oraz sytuacji epidemiologicznej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli w styczniu i lutym 2022 roku wydał 95 pozytywnych opinii dot. zmiany sposobu prowadzenia zajęć w 24 placówkach.

Liczbę wydanych w 2022 roku pozytywnych opinii dot. zmiany sposobu prowadzenia zajęć w placówkach nauczania i wychowania przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 7. Liczba wydanych w 2022 roku pozytywnych opinii dot. zmiany sposobu prowadzenia zajęć w placówkach nauczania i wychowania

W 2022 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie powiatu stalowowolskiego sprawowała nadzór nad 119 stałymi placówkami nauczania i wychowania, w skład których wchodzi:

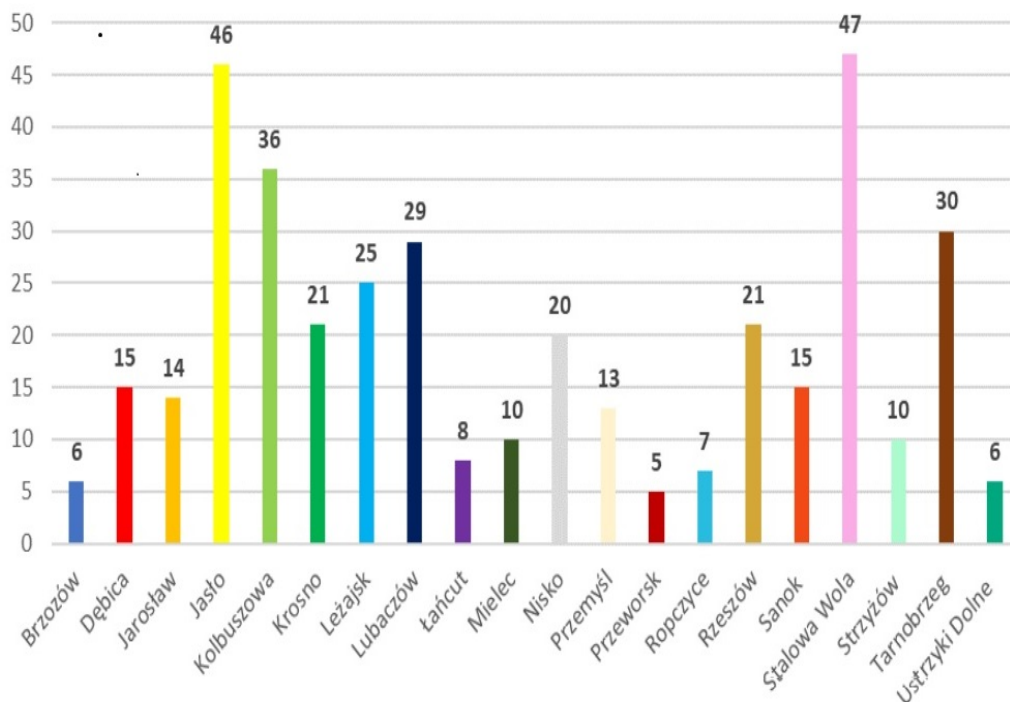
- 12 placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do 3 roku życia (żłobki, kluby dziecięce),
- 37 przedszkoli (przedszkola publiczne, niepubliczne, inne formy wychowania przedszkolnego),
- 25 szkół podstawowych,
- 4 licea ogólnokształcące,
- 3 szkoły policealne,
- 15 zespołów szkół,
- 3 szkoły wyższe,
- 2 domy studenckie,
- 1 bursa,
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 7 placówek wsparcia dziennego,
- 7 placówek pracy pozaszkolnej.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 162 kontrole, wydano 12 decyzji administracyjnych. Ponadto, w ubiegłym roku zorganizowano 68 turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z czego skontrolowano 20. Z letniego wypoczynku łącznie korzystało 725 uczestników.

Natomiast w czasie trwania zimowego wypoczynku funkcjonowało 14 turnusów w trakcie których wypoczywało 462 osoby. Zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży organizowany był w 30 obiektach, z uwzględnieniem wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów oraz „Instrukcji w sprawie wymagań higieniczno-sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami”.

Działania pionu Higieny Dzieci i Młodzieży w trakcie przeprowadzonych kontroli ukierunkowane były głównie na sprawdzenie czy jest przestrzegany limit miejsc w obiektach, czy są w sposób prawidłowy przygotowywane posiłki oraz warunki ich spożywania, czy i w jaki sposób rodzice uczestników wycieczki zostali zapoznani z obowiązującymi wytycznymi oraz regulaminem wycieczki, czy uczestnicy wycieczki zostali zapoznani z obowiązującym regulaminem, czy zostało przeprowadzone i kto przeprowadził szkolenie dla kierownika i kadry wycieczki dot. zachowania zasad bezpieczeństwa w okresie epidemii COVID-19, czy zostały ustalone zasady szybkiej komunikacji z rodzicami w sytuacji nagłej infekcji, urazu lub wypadku u uczestnika turnusu, czy została zapewniona odpowiednia ilość środków czystości, płynów dezynfekcyjnych, a także środków ochrony indywidualnej (maseczki, fartuchy, rękawiczki jednorazowego użytku), czy na bieżąco wykonywane są prace w zakresie sprzątania, wietrzenia pomieszczeń oraz dezynfekcji powierzchni, czy w trakcie trwania turnusu było podejrzenie u uczestnika lub pracownika zakażenia wirusem SARS-CoV-2, czy w danym obiekcie zapewnione jest pomieszczenie do izolacji, czy zapewniono możliwość szybkiego uzupełnienia kadry w przypadku nieobecności jednego z opiekunów z powodu choroby lub niedyspozycji, czy i w jaki sposób będzie sprawowana profilaktyczna opieka medyczna nad uczestnikami turnusu. W trosce o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestników wycieczki przeprowadzono również wspólne działania kontrolno-edukacyjne z innymi komórkami organizacyjnymi PSSE w Stalowej Woli, a także z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli.

Jak co roku, pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Stalowej Woli sprawdzali gotowość szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Kontrole potwierdziły prawidłowo przygotowane placówki na ponowne przyjęcie uczniów w swoje mury. W związku z powyższym skontrolowane zostały wszystkie szkoły w powiecie stalowowolskim – 47 szkół. Liczbę skontrolowanych szkół w powiecie stalowowolskim na tle całego województwa podkarpackiego przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 8. Liczba szkół skontrolowanych w ramach przygotowania do NRS w woj. podkarpackim
(Źródło: opracowanie WSSE w Rzeszowie)

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż Dyrektorzy szkół, jak i organy prowadzące, dołożyli wszelkich starań, aby baza oświatowa oraz sportowa była dobrze wyposażona, a uczniowie mogli edukować się i rozwijać w komfortowych warunkach. We wszystkich placówkach przeprowadzono prace konserwatorsko-porządkowe, a w części prace remontowe. Remonty prowadzone w szkołach dotyczyły głównie malowania ścian i sufitów oraz wymiany nawierzchni podłogowych w salach lekcyjnych i innych salach zajęć dla dzieci i młodzieży, remontu toalet, poprawy stanu sanitarno-technicznego dróg dojazdu i ogrodzenia.

W związku z powyższym, do ważniejszych inwestycji należy powstanie i oddanie do użytku w grudniu 2022 roku nowej hali sportowej z pływalnią oraz zapleczem socjalnym przyległej do Publicznej Szkoły Podstawowej w Stanach przy ul. Szkolnej 8 w Gminie Bojanów.

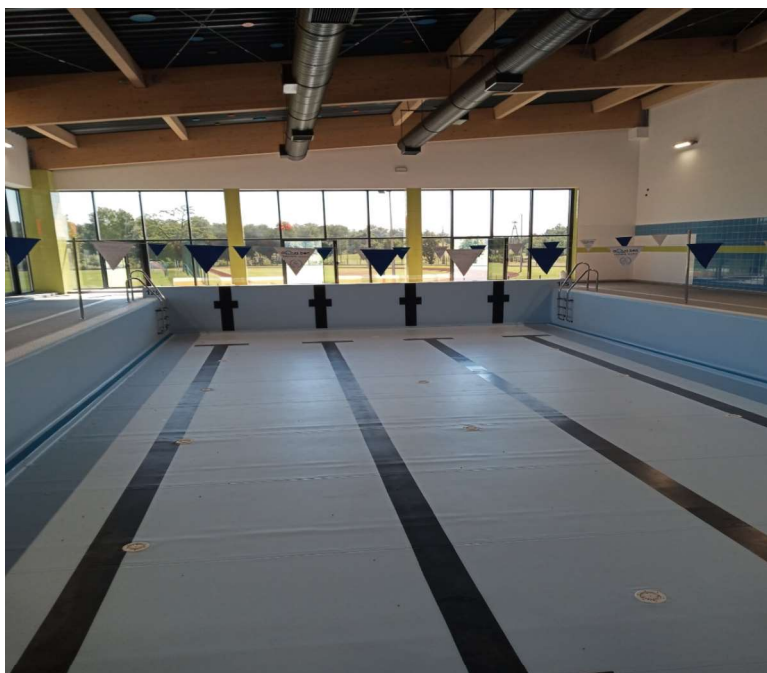
Program użytkowy przedmiotowego obiektu przewiduje, że będzie on służył uczniom PSP w Stanach, a także grupom dzieci i młodzieży z innych placówek. Do obiektu zapewniony jest dostęp dla osób niepełnosprawnych.

Zdjęcie Nr 1. Budynek pływalni i hali sportowej w Stanach

Zdjęcie Nr 2. Hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Stanach

Zdjęcie Nr 3. Pływalnia przy Publicznej Szkole Podstawowej w Stanach

Zdjęcie Nr 4. Pomieszczenie sauny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Stanach

Ponadto, w grudniu 2022 roku został odebrany nowy obiekt, jakim jest żłobko-przedszkole z basenem o łącznej powierzchni ponad 3 tys. m² przy ulicy Komisji Edukacji Narodowej w Stalowej Woli. Docelowo w placówce ma zostać utworzonych pięć oddziałów dla dzieci w wieku żłobkowym, w tym cztery oddziały przeznaczone dla dwudziestu dzieci w każdym oraz jeden oddział przeznaczony dla piętnaściora dzieci. Powstanie także pięć oddziałów przedszkolnych liczących po dwadzieścia przedszkolaków, przeznaczonych dla dzieci obecnie uczęszczających do Przedszkola Integracyjnego nr 12 w Stalowej Woli im. Jana Christiana Andersena ul. Okulickiego 20. Największą innowacją ww. nowego obiektu jest basen o wymiarach 12,5 m x 6 m i głębokości od 0,6 m do 1,2 m, który daje duże możliwości rehabilitacji i rozwoju ruchowego dzieci. Pomieszczenia sal pobytu dziennego dzieci są doświetlone światłem dziennym, a także wyposażone w oświetlenie sztuczne, awaryjne oraz ewakuacyjne, wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną oraz chłodzenie sal indywidualnymi urządzeniami.

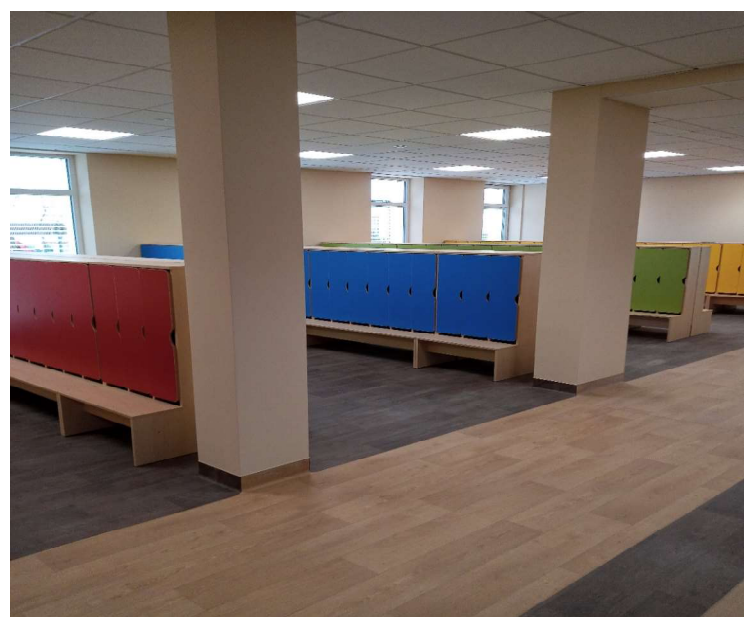
Zdjęcia pomieszczeń przynależnych do przedmiotowej nieruchomości przedstawiono poniżej.

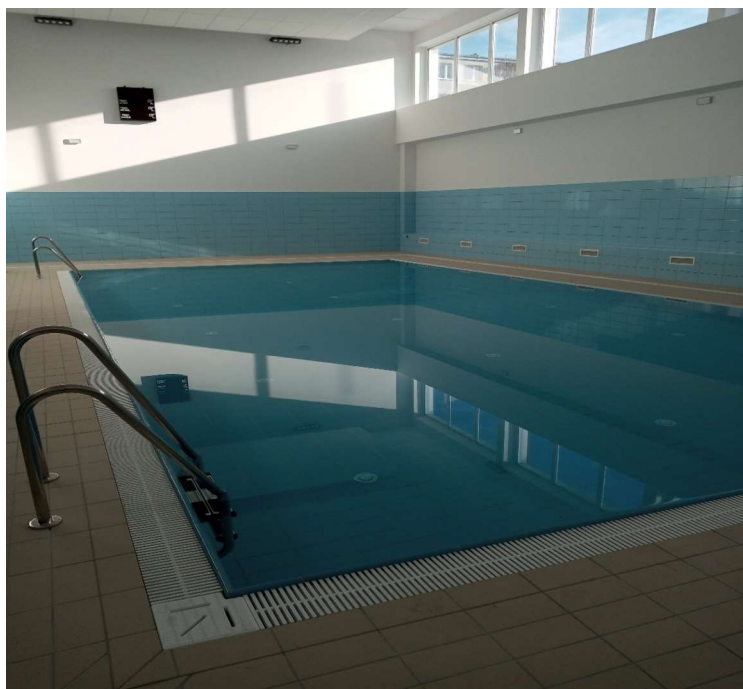
Zdjęcie Nr 5. Sala zajęć dla przedszkolaków w żłobko-przedszkolu przy ul. K.E.N. w Stalowej Woli

Zdjęcie Nr 6. Sala zajęć dla przedszkolaków w żłobko-przedszkolu przy ul. K.E.N. w Stalowej Woli

Zdjęcie Nr 7. Szatnia dla dzieci w żłobko-przedszkolu przy ul. K.E.N. w Stalowej Woli

Zdjęcie Nr 8. Pływalnia w żłobko-przedszkolu przy ul. K.E.N. w Stalowej Woli

Zdjęcia Nr 9,10. Jedno z pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla dzieci w żłobko-przedszkolu przy ul. K.E.N. w Stalowej Woli

Niewątpliwie jednym z ważniejszych przedsięwzięć w 2022 roku był udział w akcji informacyjno-edukacyjnej „Problem wagi ciężkiej” zainicjowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie i przeprowadzonej w październiku na terenie województwa podkarpackiego.

Na terenie powiatu stalowowolskiego kampania została przeprowadzona przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Stalowej Woli. Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – IV szkół podstawowych, ich rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele.

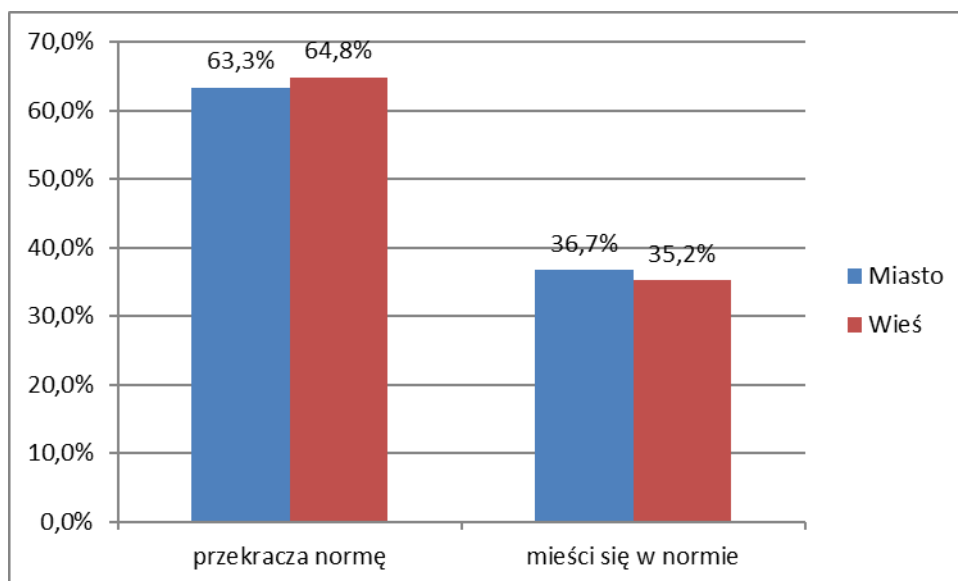
Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W ramach kampanii „Problem wagi ciężkiej” zważono tornistry 1183 uczniów w 14 szkołach. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili pomiary w 77 oddziałach klas 1-4 szkół podstawowych (54 w miastach i 23 na wsi). Terminy przeprowadzania ważenia tornistrów

w poszczególnych placówkach były uzgadniane z ich Dyrektorami.

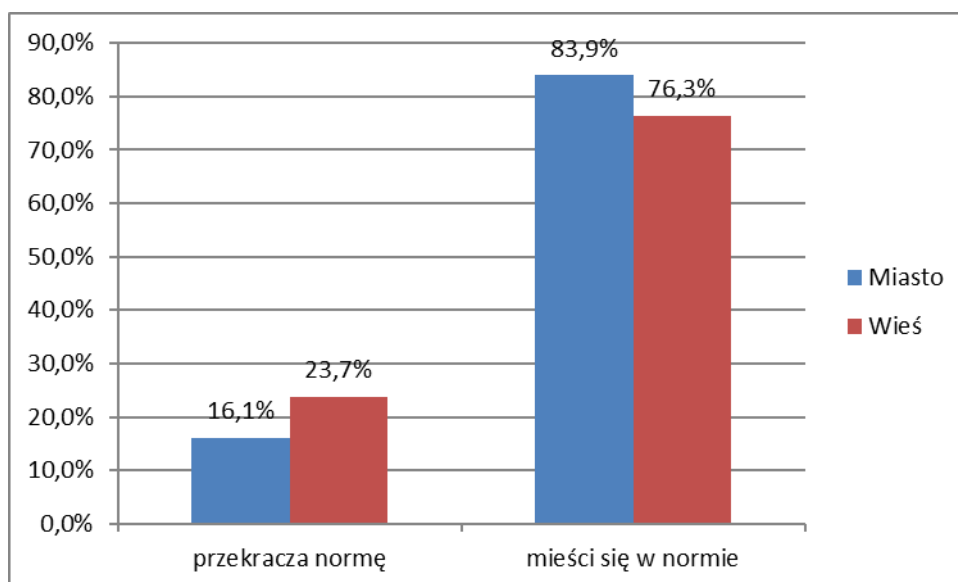
Pomiar wagi tornistrów przeprowadzono ogółem u 1183 uczniów. Wysoką normę tornistrów (w przedziale 10% do 15% masy ciała dziecka) stwierdzono u 765 uczniów natomiast niska waga tornistrów (do 10% masy ciała) została potwierdzona u 210 uczniów. Zbyt ciężkie tornistry (powyżej 15% masy ciała) stwierdzono u 208 uczniów (17%).

Poniższe wykresy przedstawiają procenty w rozbiciu na miasto i wieś.

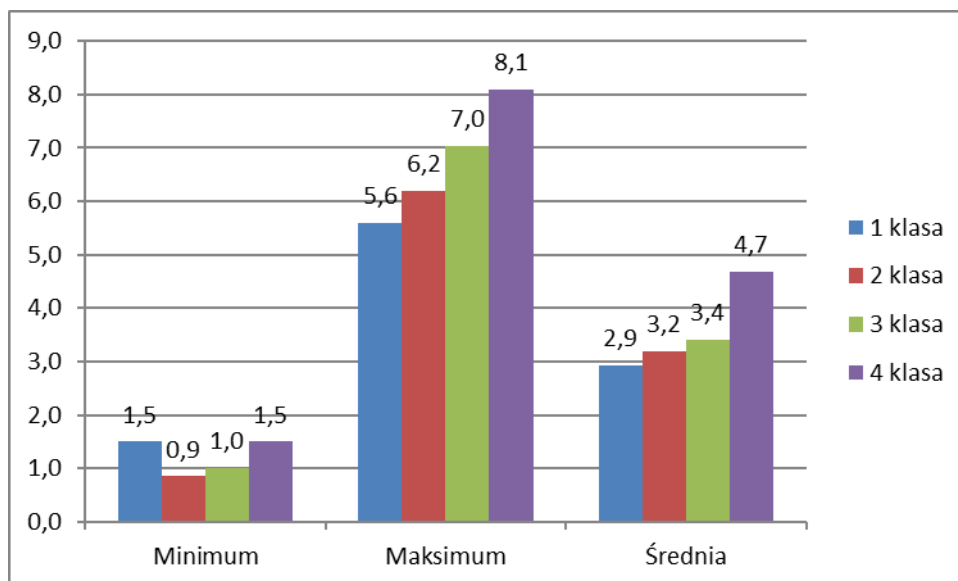
Wykres Nr 9. Ciężar tornistra – norma niska (10%) a miejsce uczęszczania do szkoły
(źródło: opracowanie własne na podstawie badania)

Uczniowie uczęszczający do szkoły podstawowej w mieście nieznacznie częściej mieścili się w normie niskiej pod względem ciężaru tornistra w stosunku do ciężaru ciała – 36,7% względem 35,2% przypadków wśród dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej na wsi. Różnice nie były jednak istotne statystycznie.

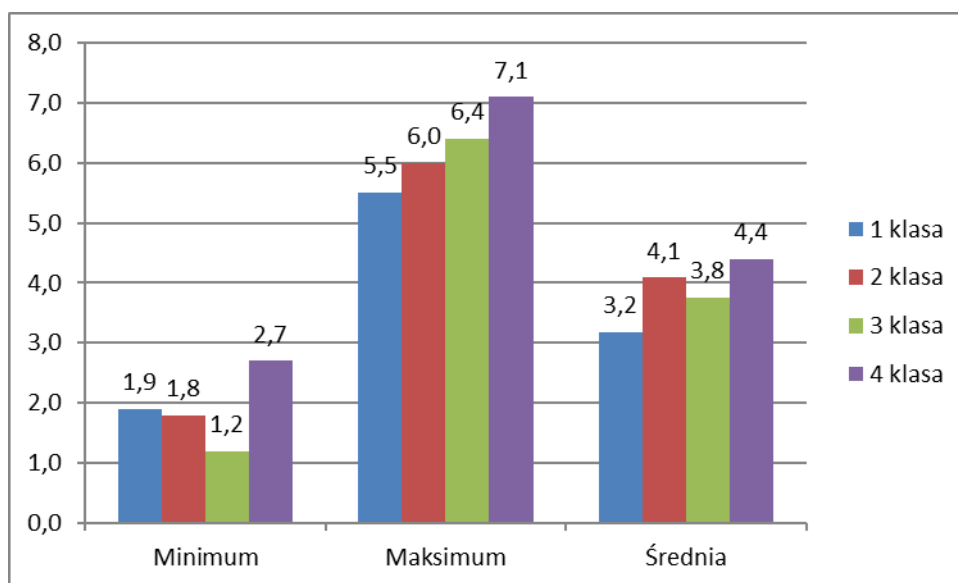
Wykres Nr 10. Ciężar tornistra – norma wysoka (15%) a miejsce uczęszczania do szkoły
(źródło: opracowanie własne na podstawie badania)

Uczniowie uczęszczający do szkoły podstawowej w mieście częściej mieścili się również w normie wysokiej pod względem ciężaru tornistra w stosunku do masy ciała – 83,9% względem 76,3% przypadków wśród dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej na wsi. Różnice były istotne statystycznie. Ciężar plecaków był bardzo zróżnicowany, najniższe wagi plecaków nie przekraczały 1 kilograma, natomiast najcięższe plecaki ważyły ponad 8 kg, co zostało przedstawione na wykresach poniżej.

Wykres 11. Ciężar tornistra a uczęszczana klasa w mieście (w kg)
(źródło: opracowanie własne na podstawie badania)

Uczniowie uczęszczający w mieście do 4 klasy posiadali najwyższy średni ciężar tornistra – 4,7 kg w porównaniu z 2,9 kg wśród uczniów klasy pierwszej. Różnice były istotne statystycznie.

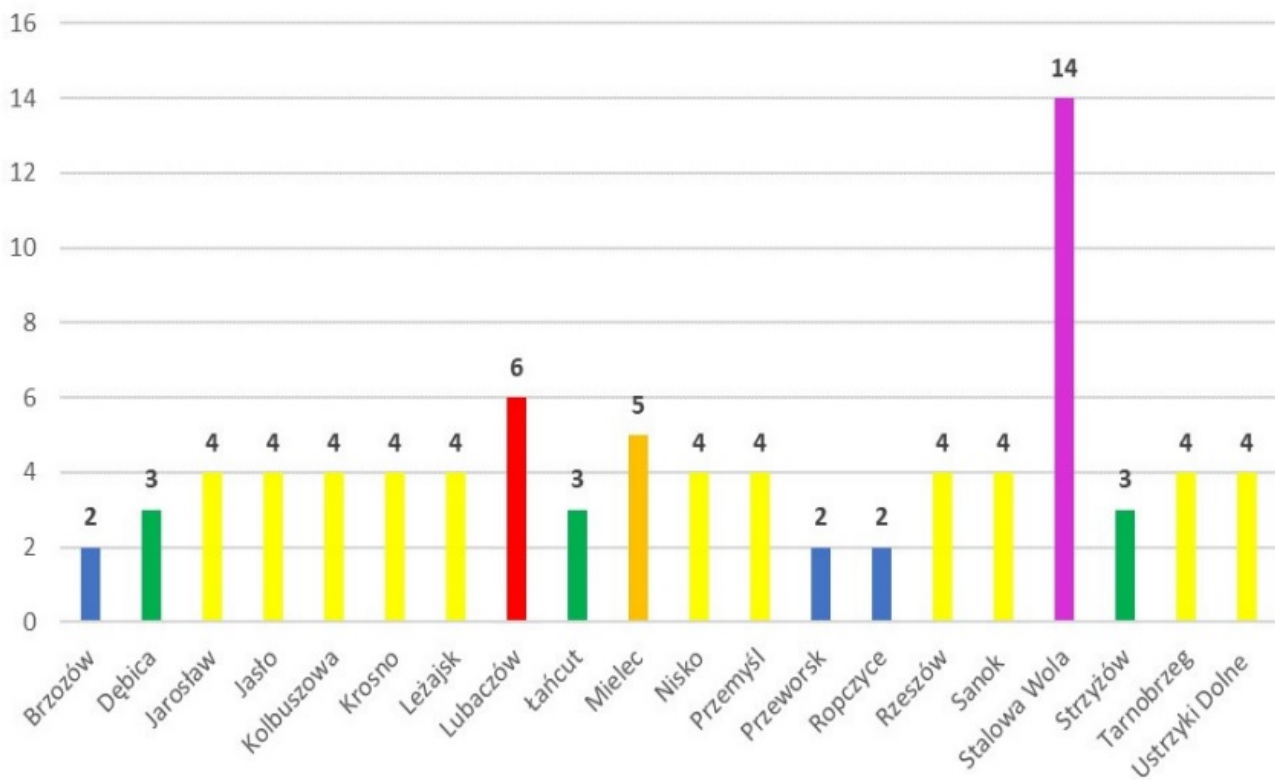

Wykres Nr 12. Ciężar tornistra a uczęszczana klasa na wsi (w kg)
(źródło: opracowanie własne na podstawie badania)

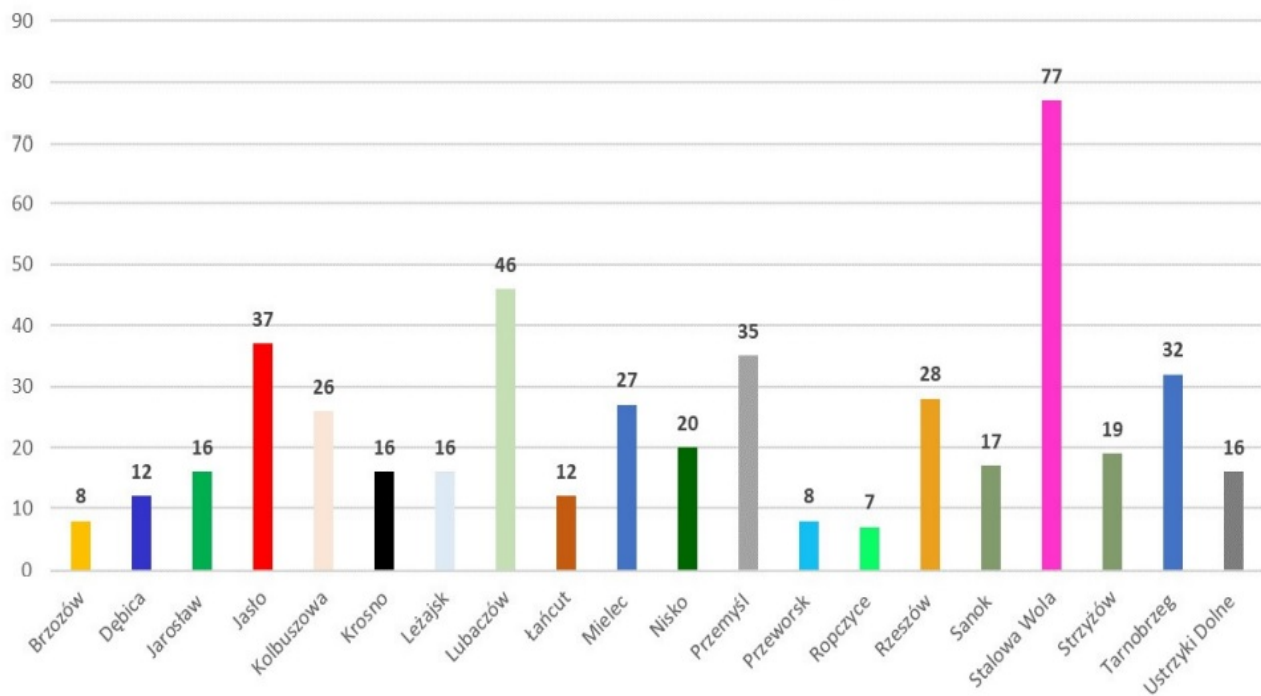
Uczniowie uczęszczający na wsi do 4 klasy posiadali najwyższy średni ciężar tornistra – 4,4 kg w porównaniu z 3,2 kg wśród uczniów klasy pierwszej. Różnice były istotne statystycznie.

Wszystkie szkoły, które zostały objęte akcją zapewniały, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, miejsce do pozostawiania przyborów i podręczników w postaci szafek indywidualnych lub wyznaczonego miejsca w salach lekcyjnych.

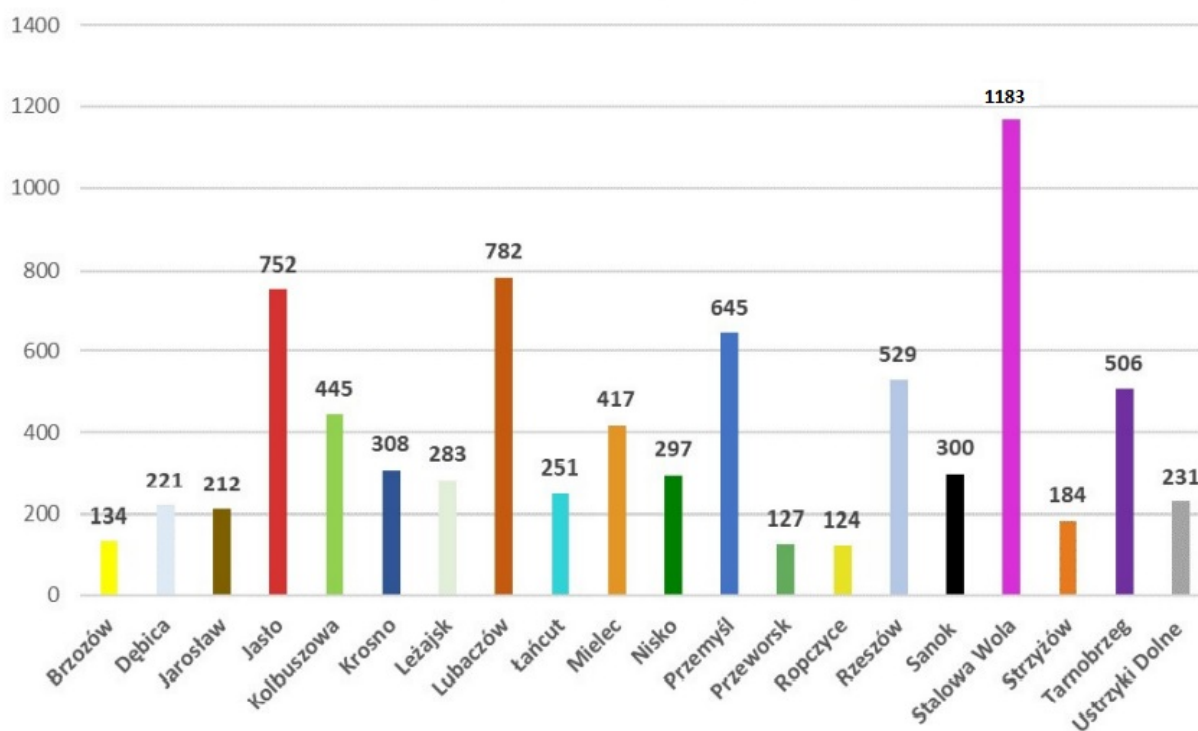
W ramach podsumowania Kampanii „Problem wagi ciężkiej” na terenie powiatu stalowowolskiego poniżej przedstawiono wykresy przedstawiające prowadzone działania Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Stalowej Woli na tle pozostałych stacji PSSE w województwie podkarpackim.

Wykres Nr 13. Liczba szkół w których przeprowadzono kampanię
(źródło: opracowanie WSSE w Rzeszowie)

Wykres Nr 14. Liczba oddziałów w kampanii
(źródło: opracowanie WSSE w Rzeszowie)

Wykres Nr 15. Liczba dokonanych pomiarów przez poszczególne stacje PSSE
(źródło: opracowanie WSSE w Rzeszowie)

W 2022 roku wszystkie placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji w powiecie stalowowolskim funkcjonowały głównie w trybie stacjonarnym i przeprowadzono w nich 198 kontroli sanitarnych. W kontrolowanych obiektach z roku na rok odnotowuje się systematyczne rozbudowy i modernizacje, co pozwala zapewniać uczniom, studentom i prowadzącym coraz lepsze warunki do nauki i rozwoju. Nie podlega wątpliwości, iż stale ulega poprawie infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Cieszy także fakt, że zwiększa się liczba placówek zapewniających opiekę dzieciom do lat 3, których celem jest sprawowanie opieki i pielęgnacji w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do potrzeb rozwojowych dzieci, a także stymulowanie ich rozwoju poprzez zabawę i dostosowane do ich możliwości zajęcia, czego zapewne będą mogły doświadczyć w nowo powstałym żłobko-przedszkolu w Stalowej Woli.

VII. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Działania wykonywane w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego odgrywają znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego m.in. poprzez wymaganie w ramach opiniowania dokumentów planistycznych odpowiedniego zagospodarowania terenów, a na etapie planowania inwestycji poprzez wymaganie zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych w ramach uzgadniania dokumentacji projektowej oraz opiniowania warunków realizacji przedsięwzięć. Uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych obiektów egzekwuje się w nich właściwy stan sanitarno-higieniczny w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji nie powodował zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2022 r. rozpatrzono 150 spraw, w tym między innymi:

- dokonano 1 uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w formie opinii,
- zaopiniowano 23 projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz 26 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wydano 38 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym 17 z wymogiem sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- wydano 3 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem

- decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- uzgodniono 5 dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w tym między innymi: sieci wodociągowe, kanalizacji sanitarnej oraz przebudowa oczyszczalni ścieków w Jastkowicach, gmina Pysznica,
 - uczestniczono w czynnościach związanych z dopuszczeniem do użytkowania 30 obiektów budowlanych, w tym odebrano 11 nowych obiektów budowlanych i 19 po zmianie sposobu użytkowania, takich m.in. jak:
 - budynek „DINO POLSKA” S.A. zlokalizowany w Dąbrowie Rzeczyckiej 85, w którym prowadzona będzie działalność gospodarza w zakresie handlu detalicznego,
 - IV piętro Pawilonu Diagnostyczno-Zabiegowego na potrzeby Oddziału Kardiologicznego oraz Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli przy ul. Staszica 4,
 - po przebudowie i zmianie sposobu użytkowania części dwóch hal magazynowych na halę produkcyjną, przebudowa hali produkcyjnej z instalacją do produkcji napojów, budowa zbiornika na CO₂ wraz z instalacją zewnętrzną CO₂ na terenie działek nr ew. 102/32 w Stalowej Woli przy ul. Kwiatkowskiego 1, w których prowadzona będzie działalność w zakresie produkcji napojów,
 - dwie nowe sale i węzeł sanitarny na terenie Przedszkola Niepublicznego Terapeutycznego w Stalowej Woli przy ul. Siedlanowskiego 3, w którym prowadzona jest opieka dzienna nad dziećmi.
 - budynek hali sportowej z pływalnią, zapleczem socjalnym oraz niezbędnymi wewnętrznymi instalacjami, w tym instalacją gazową, położony w Stanach przy ul. Szkolnej 8.
 - nowy budynek miejskiego integracyjnego przedszkola i żłobka z basenem w technologii pasywnej z wewnętrznymi instalacjami (wodociągowo-kanalizacyjną, elektryczną, gazową, ogrzewania z węzłem cieplnym i kotłownią pomp ciepła, chłodnią wentylacji mechanicznej) wraz z zagospodarowaniem terenu obejmującym małą architekturę, plac zabaw, komunikację pieszą, drogę wewnętrzną i parkingami, w Stalowej Woli przy ul. Komisji Edukacji Narodowej.

Ponadto, wydano 2 zaświadczenia dla zakładów i firm związanych z produkcją, obrotem i magazynowaniem broni, dla Nadzoru Farmaceutycznego wydano 1 opinię sanitarną dla punktu aptecznego w Bojanowie.

Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadził 30 kontroli oraz brał udział w 20 kontrolach przeprowadzonych przez inne komórki w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, jako jednostka wspomagająca. W 2022 r. nie wpłynął żaden wniosek o wyrażenie zgody na odstąpienie wynikające z kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stalowej Woli.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Jednym z głównych kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Zadania te realizuje Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii informacyjnych. Podejmowane działania, skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, wychowawców, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz do osób dorosłych. Ich celem było promowanie zdrowego stylu życia, a w szczególności zagadnień mogących mieć bezpośredni wpływ na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży. W 2022 na terenie powiatu stalowowolskiego działalnością oświatowo-zdrowotną i promocją zdrowia objęto 25 827 osób podczas realizacji 220 różnorodnych działań o charakterze profilaktycznym. Koordynowano i monitorowano realizację programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym w 40 placówkach oświatowych. Działaniami edukacyjnymi objęto 14 572 osób, w tym uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

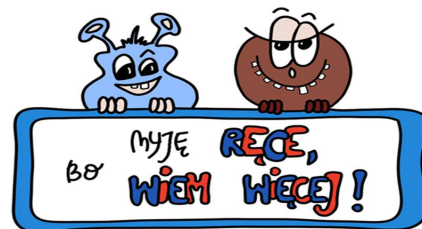
1. Profilaktyka nadwagi i otyłości – programy ogólnopolskie

Program „Trzymaj Formę!” to jeden ze sztandarowych programów edukacyjnych w zakresie zdrowia publicznego, propagujący zdrowy styl życia o dwukierunkowym podejściu – promującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością ruchową. W 2022 roku program rozszerzono o nowe elementy edukacji konsumenckiej dotyczące m.in. odpowiedzialnych zakupów i segregacji śmieci. Do programu została ponownie uruchomiona platforma elektroniczna „Trzymaj Formę” dla koordynatorów, którzy mogli w ten sposób zgłosić chęć przystąpienia do realizacji programu oraz pobrać niezbędne materiały w formie elektronicznej. Działania skierowane były do uczniów klas V, VI, VII, VIII. Do XV edycji programu przystąpiło 13 szkół podstawowych powiatu stalowowolskiego. Edukacją objęto 1725 uczniów oraz 905 rodziców/opiekunów. Do najciekawszych inicjatyw podejmowanych przez szkoły w ramach programu „Trzymaj Formę” były projekty sportowe, żywieniowe i edukacyjno-profilaktyczne. W celu zwiększenia aktywności fizycznej społeczności szkolnej, nauczyciele/trenerzy organizowali zawody sportowe oraz dodatkowe zajęcia ruchowo/sportowe dla uczniów. W ramach koordynacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzili 13 konsultacji merytorycznych, przygotowujących koordynatorów szkolnych do realizacji programu.

Zdjęcie Nr 11. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Stalowej Woli – zawody sportowe dziewcząt

Program „Myję ręce bo wiem więcej” to nowa inicjatywa, którą wdrożono do realizacji w 2021 w czasie trwania pandemii Covid-19. Głównym przesłaniem kampanii jest zwrócenie uwagi na konieczność mycia rąk, jako jednej z podstawowych metod walki z rozprzestrzenianiem się chorób. Działaniami edukacyjnymi objęto dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, rodziców/ opiekunów, uczestników zimowych, letnich kolonii, półkolonii i obozów. Program zrealizowano w formie warsztatów edukacyjnych, instruktaży merytorycznych, pogadarek, dystrybucji kolorowanek „Myję ręce bo wiem więcej”. Akcja cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród naszych przedszkolaków. W 2022 roku pracownicy SOZiPZ edukacją objęli rekordową liczbę 6188 odbiorców. Kampania na stałe wpisała się w działania placówek oświatowo wychowawczych na terenie naszego powiatu.

Rys. GORAZOWNIK

Zdjęcia Nr 12, 13, 14. Warsztaty informacyjno-edukacyjne „Myję ręce bo wiem więcej” – Przedszkole Nr 6 w Stalowej Woli

Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły” adresatami akcji byli rodzice oraz dzieci, które miały rozpocząć naukę w klasach I szkół podstawowych w roku szkolnym 2021/2022. Pracownicy SOZIPZ przeprowadzili 14 instruktaży merytorycznych, w trakcie których przygotowano do realizacji programu 30 koordynatorów szkolnych. Zajęciami edukacyjnymi objęto 529 dzieci i 606 rodziców w 14 szkołach podstawowych. Realizacja programu wniosła wiele pozytywnych efektów. Rodzice i uczniowie poszerzyli wiedzę na temat zdrowego stylu życia, ukształtowały się nawyki prawidłowego żywienia wśród uczniów. Rodzice zrozumieli, że postępy w nauce zależą w dużej mierze od kondycji psychofizycznej dziecka. Realizacja programu sprzyjała integracji środowiska rodzinnego i szkolnego.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” adresatami programu są uczęszczające do przedszkola dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice/opiekunowie. Cel główny programu to podniesienie poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci. W roku szkolnym 2021/2022 pracownicy SOZIPZ przeprowadzili 7 instruktaży merytorycznych, w trakcie których przygotowano do realizacji programu 10 koordynatorów przedszkolnych. Zajęciami edukacyjnymi objęto 770 dzieci i 532 rodziców w 15 przedszkolach. Program wzbogacono o Wojewódzki Konkurs Plastyczny pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”. W dniu 14 czerwca 2022 r. Komisja konkursowa przyznała 3 równorzędne nagrody i 10 wyróżnień. Nagrodzona została praca plastyczna dziecka z Przedszkola Nr 3 w Stalowej Woli. Nagroda rzeczowa oraz dyplom zostały wręczone laureatowi konkursu przez pracowników SOZIPZ podczas uroczystego wydarzenia w Przedszkolu Nr 3 w Stalowej Woli.

Zdjęcie Nr 15. Przedszkole Nr 3 w Stalowej Woli – uroczyste wręczenie nagrody

2. Profilaktyka palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych – programy wojewódzkie i powiatowe

Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas” adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2021/2022 na terenie powiatu stalowowolskiego do programu przystąpiły 32 placówki. W programie uczestniczyło 1593 dzieci oraz 1027 rodziców. W ramach koordynacji programu, przeprowadzono dystrybucję

ponad 1800 kolorowanek dla dzieci oraz udzielono 19 konsultacji merytorycznych dla koordynatorów/realizatorów programu w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych.

Program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę” adresowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych, którego celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. W roku szkolnym 2021/2022 na terenie powiatu stalowowolskiego do programu przystąpiło 13 placówek. W programie uczestniczyło 950 uczniów oraz 530 rodziców. W ramach prowadzonego monitoringu realizacji programu, przeprowadzono 13 konsultacji merytorycznych i narad dla koordynatorów szkolnych.

Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie” skierowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Celem programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej. W roku szkolnym 2021/2022 do kolejnej edycji programu przystąpiło 10 szkół podstawowych, edukacją objęto 738 uczniów oraz 64 rodziców. W ramach prowadzonego monitoringu przeprowadzono 10 instruktaży merytorycznych dla 20 koordynatorów szkolnych.

VII edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” skierowanego do dzieci w wieku 9-10 lat (IV klasy) oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Do programu przystąpiło 12 szkół podstawowych, edukacją objęto 402 uczniów klas IV oraz 355 rodziców.

3. Profilaktyka uzależnień – program ogólnopolski

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”. Działania edukacyjne kierowane były do uczniów szkół ponadpodstawowych w wieku 15-19 lat oraz ich rodziców. Podczas realizacji programu edukacją objęto 432 uczniów w 2 szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu stalowowolskiego. Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu poprzez konsultacje merytoryczne oraz narady.

4. Profilaktyka chorób zakaźnych i zakażeń – program wojewódzki

Program edukacyjny „Podstępne WZW” powstał przy współpracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie oraz Fundacji Gwiazdy Nadziei. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A,B,C. Podczas realizacji programu edukacją objęto 546 uczniów w 2 szkołach ponadpodstawowych.

5. Profilaktyka zakażeń wirusem HIV – programy powiatowe

Program edukacyjny „Zawsze Razem” adresowany do uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz klas „O”. Celem programu jest kształtowanie właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz nauka podejmowania zdrowych wyborów. W roku szkolnym 2021/2022 program zrealizowało 13 placówek, edukacją objęto 723 uczniów oraz 213 rodziców. Program realizowany był w szkołach w formie: inscenizacji, konkursów, filmów edukacyjnych, prezentacji multimedialnych, warsztatów kulinarnych, pogadanek, pracy z książką, tekstem literackim, a także poprzez metody pogładowe, aktywizujące. W ramach prowadzonego monitoringu programu edukacyjnego „Zawsze Razem” udzielono 7 konsultacji merytorycznych dla 10 koordynatorów szkolnych oraz prowadzono dystrybucje kolorowanek dla dzieci.

Program edukacyjny „ Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową – edukacja młodzieży szkolnej” skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest kształtowanie bezpiecznych zachowań i poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie. W realizację programu zaangażowali się nauczyciele biologii i wychowania do życia w rodzinie, pielęgniarki środowiska szkolnego, pedagodzy. Młodzież poprzez udział w programie zdobyła umiejętności jak można ochronić się przed zakażeniem HIV i innymi chorobami STD. Dowiedzieli się jakie objawy powinny skłonić ich do wizyty u lekarza, jaką postawę należy przyjąć wobec osób żyjących z HIV i chorujących na AIDS oraz do kogo zwrócić się w sytuacji podejrzenia zakażenia HIV i innych chorób STD. W roku szkolnym 2021/2022 program był realizowany w 2 szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu stalowowolskiego, a edukacją objęto 426 uczniów.

6. Profilaktyka raka szyjki macicy – program wojewódzki

Program edukacyjny „Wybierz życie pierwszy krok” adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych a w szczególności do dziewcząt. Głównym założeniem programu jest profilaktyka wirusa HPV i raka szyjki macicy. XI edycja programu została zrealizowana w 3 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto 152 uczniów, oraz 101 rodziców. W realizację programu zaangażowali się nauczyciele biologii, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Według opinii koordynatorów szkolnych program jest bardzo potrzebny w szkole średniej. Porusza zagadnienia z szeroko pojętej profilaktyki zdrowia. Szczególnie ważny dla dorastających dziewcząt. Służy zwiększeniu świadomości i uczy podejmowania odpowiedzialnych za swoje zdrowie decyzji życiowych, zwłaszcza w aspekcie życia seksualnego człowieka.

7. Profilaktyka czerniaka – program wojewódzki

Program edukacyjny „Znamie! Znam je?” skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz rodziców, którego celem jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka. W roku szkolnym 2021/2022 do programu przystąpiły 3 szkoły ponadpodstawowe, edukacją objęto 322 uczniów i 234 rodziców. W realizację zaangażowali się nauczyciele biologii oraz wychowawcy klas, łącznie 6 osób.

8. Kampanie i akcje prozdrowotne o zasięgu ogólnopolskim i powiatowym

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współpracowali w zakresie realizacji zadań z władzami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi oraz inicjowali zadania w obszarze promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej zgodnie z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństwa.

BEZPIECZNE WAKACJE

Akcje prowadzono w okresie trwania letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W miesiącach lipiec – sierpień 2022 przeprowadzono 20 instruktaży merytorycznych dla uczestników półkolonii, kolonii i obozów, opiekunów i wychowawców. Zwracano szczególną uwagę na bezpieczne zachowanie nad wodą, w górach, lesie, podczas burzy. Informowano jak chronić się przed czerniakiem oraz omawiano negatywne skutki płynące z używania środków psychoaktywnych. Prowadzono dystrybucję ulotek informacyjnych w zakresie: profilaktyki zatruc pokarmowych oraz zapobiegania wszawicy i ukąszeniom przez kleszcze, higieny osobistej, prawidłowego mycia rąk. Działaniami objęto 725 uczestników. W ramach akcji „Bezpieczne Wakacje” pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współpracowali z dyrektorami szkół oraz przedstawicielami różnych instytucji samorządowych przy organizacji imprez prozdrowotnych oraz pikników rodzinnych.

W dniach 2 i 3 lipca 2022 r. gościł w Stalowej Woli objęty patronatem Pary Prezydenckiej projekt „Zdrowe Życie”. To pierwszy na taką skalę ogólnopolski projekt poświęcony profilaktyce zdrowotnej, przygotowany przez Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Aktywów Państwowych, NFZ oraz PZU S.A. Do udziału w projekcie Minister Zdrowia zaprosił Państwową Inspekcję Sanitarną.

W utworzonej w ramach ww. projektu **Mobilnej Strefie Zdrowia** na Placu Piłsudskiego (przed Miejskim Domem Kultury), swoje stanowisko zorganizowała również nasza Stacja, gdzie mogła zaprezentować i przybliżyć uczestnikom akcji swoją działalność oraz promować zdrowy styl życia wśród dzieci i dorosłych.

W Mobilnej Strefie Zdrowia nasi pracownicy świadczyli porady w zakresie:

- ✓ profilaktyki uzależnień z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli,
- ✓ kampanii „Bezpieczna żywność” z wykorzystaniem mobilnej piramidy żywienia,
- ✓ kampanii „Myję ręce bo wiem więcej” z wykorzystaniem mobilnej umywalki oraz kolorowanek edukacyjnych,
- ✓ kampanii „Bezpieczny pracownik” dotyczącej profilaktyki narażenia na substancje szkodliwe w miejscu pracy,
- ✓ profilaktyki szczepień ochronnych,

- ✓ profilaktyki chorób zakaźnych,
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych.

Prowadzono również dystrybucję ulotek informacyjnych w języku polskim i ukraińskim na temat chorób zakaźnych i profilaktyki szczepień. W ramach profilaktyki zatruc grzybami dla mieszkańców Stalowej Woli podczas imprezy udostępniono makietę grzybów. Celem wystawy było upowszechnienie wiedzy na temat grzybów jadalnych i niejadalnych, trujących oraz zapoznanie się zasadami bezpiecznego grzybobrania. Podczas wystawy prezentowane były atrapy grzybów odwzorowujące środowisko naturalne w skali 1:1. Stoisko PSSE w Stalowej Woli odwiedziło 850 osób, udzielono 1200 porad oraz rozdano 1500 szt. ulotek.

Zdjęcie Nr 16. Projekt „Zdrowe Życie” – stoisko profilaktyczne PSSE w Stalowej Woli, wystawa makiety grzybów

Zdjęcie Nr 17. „Projekt Zdrowe Życie” – stoisko profilaktyczne PSSE w Stalowej Woli

WEEKEND DLA ZDROWIA

To cykliczna impreza o charakterze prozdrowotnym, do której aktywnie włączyli się Pracownicy

Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Stalowej Woli. Akcja organizowana jest przez Powiat Stalowowolski wspólnie ze Spółdzielczym Domem Kultury i Spółdzielnią Mieszkaniową. W miasteczku profilaktycznym nasi pracownicy promowali m.in. kampanię „Myję ręce bo wiem więcej”, „5 kroków do bezpiecznej żywności”. Organizowano zabawy i konkursy dla dzieci oraz warsztaty edukacyjne z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli. Stoisko profilaktyczno-edukacyjne odwiedziło ok. 500 osób.

Zdjęcia Nr 18, 19. „Weekend dla zdrowia” – stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Stalowej Woli

9. Kampanie informacyjno-edukacyjne TYDZIEŃ DLA PROFILAKTYKI CHOROÓB ZAKAŻNYCH

To ogólnopolska akcja informacyjno-edukacyjna, której tematem przewodnim było przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych. O pomoc i wsparcie merytoryczne w akcji zwróciła się dyrekcja Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 12 w Stalowej Woli oraz Publicznej Szkoły Podstawowej w Pysznicy. W ramach akcji zorganizowano 5 spotkań z uczniami klas IV-VIII, objęto w sumie 677 uczestników. Udostępniono w mediach społecznościowych 3 posty, zasięgiem objęto 1440 odbiorców.

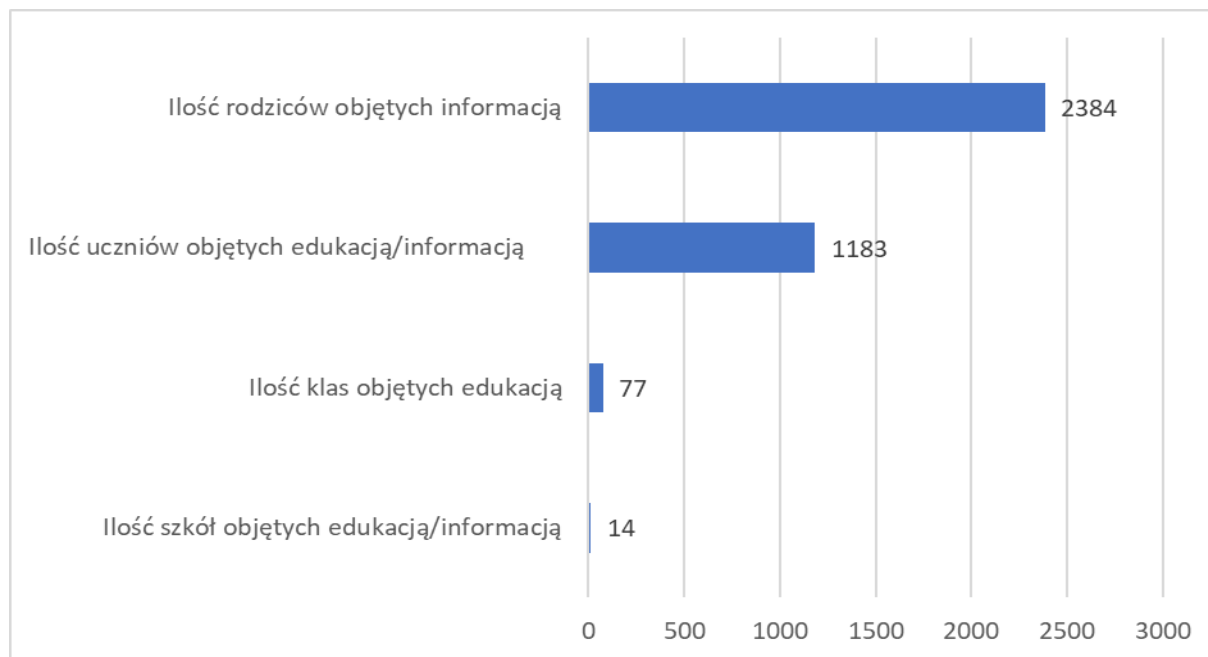

Zdjęcie Nr 20. „Tydzień Dla Profilaktyki Chorób Zakaźnych” – Publiczna Szkoła Podstawowa w Pysznicy

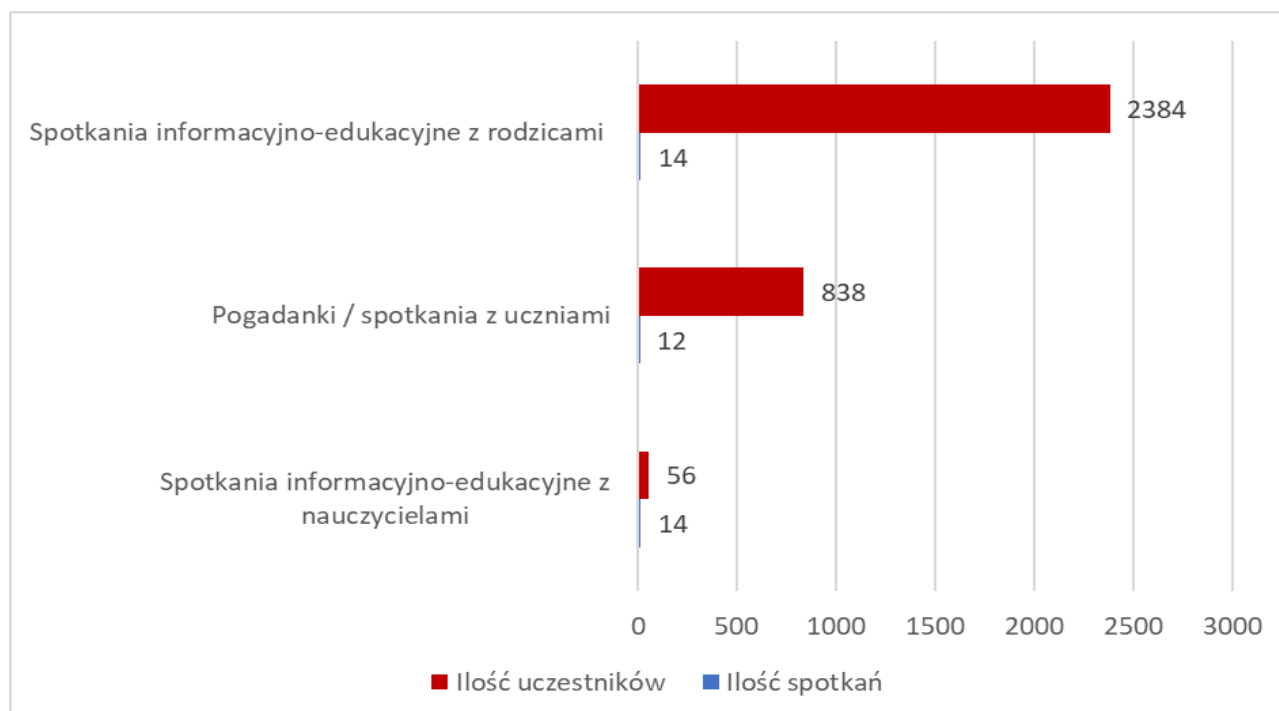
KAMPANIA „PROBLEM WAGI CIĘŻKIEJ”

W realizację kampanii „Problem wagi ciężkiej” o zasięgu wojewódzkim, która trwała od 01.09 do 30.10.2022 r. włączyli się pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży. Adresatami akcji byli uczniowie klas I-IV szkół podstawowych, rodzice, opiekunowie, nauczyciele. Celem głównym kampanii było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków/tornistrów oraz dotarcie z rzetelną informacją do jak największej liczby szkół. Akcja zakończyła się dużym sukcesem i satysfakcją dla pracowników SOZiPZ oraz SHDiM. Edukacją objęto 1183 uczniów w 14 szkołach podstawowych na terenie powiatu stalowowolskiego, zorganizowano 14 spotkań informacyjno-edukacyjnych dla 2384 rodziców oraz 14 spotkań dla 56 nauczycieli. W mediach społecznościowych udostępniono 5 postów, które dotarły do 805 odbiorców.

W 2023 roku zaplanowano zorganizowanie konferencji podsumowującej przebieg akcji „Problem wagi ciężkiej” dla dyrektorów szkół oraz nauczycieli, pedagogów.

Wykres Nr 16. Część edukacyjna

Wykres Nr 17. Formy oddziaływania

Zdjęcie Nr 21. Kampania „Problem wagi ciężkiej” – Publiczna Szkoła Podstawowa w Majdanie Zbydniowskim - Wólce Turebskiej

Zdjęcie Nr 22. Kampania „Problem wagi ciężkiej” – Publiczna Szkoła Podstawowa w Majdanie Zbydniowskim - Wólce Turebskiej

KAMPANIA EFSA „WYBIERAJ BEZPIECZNĄ ŻYWNOSĆ”

W 2022 roku rozpoczęła się II edycja kampanii informacyjnej EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie społeczeństwa do wykonywania świadomych wyborów żywieniowych. Adresatami akcji były osoby w wieku od 25 do 45 lat ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. Działania na terenie powiatu stalowowolskiego koordynowali pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Higieny Żywności i Żywienia. W ramach kampanii zorganizowano 5 szkoleń dla Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gmin: Zaleszany, Pysznica, Bojanów i gminy Radomyśl nad Sanem. Ww. szkolenia zostały zorganizowane z inicjatywy PPIS w Stalowej Woli, który zaprosił do udziału w tym projekcie Kierownika Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Stalowej Woli oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Stalowej. Tematyka szkolenia dotyczyła m.in.:

- ✓ możliwości prowadzenia działalności przez Koła Gospodyń Wiejskich, jak i poszczególnych ich członków,
- ✓ warunków sanitarno-higienicznych podczas produkcji żywności w domach prywatnych,
- ✓ wymagań dotyczących sprzedaży żywności na imprezach masowych, plenerowych, festynów, dożynek,
- ✓ higieny żywności,
- ✓ suplementów diety, ich definicji, różnic pomiędzy nimi a lekami OTC,
- ✓ znakowanie żywności, czytanie etykiet.

W mediach społecznościowych opublikowano 16 postów informujących o kampanii. Edukacją objęto łącznie 958 odbiorców.

Zdjęcie Nr 23. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” – spotkanie z Kolem Gospodyń Wiejskich w Zbydniowie

PRZEGLĄD PIOSENKI PROMUJĄCEJ ZDROWIE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny objął patronatem „Przeгляд Piosenki Promującej Zdrowie”, który odbył się w dniu 24.11.2022 r. Organizatorem przeglądu jest Przedszkole Nr 15 w Stalowej Woli. Przeгляд skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym, uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta Stalowej Woli a jego celem jest propagowanie i rozwijanie talentów, umiejętności artystycznych wychowanków oddziałów przedszkolnych oraz promocja zdrowego stylu życia. W przeglądzie wzięło udział 13 stalowowolskich przedszkoli. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali nagrody, były to gry, łamigłówki i książki o tematyce zdrowotnej oraz pamiątkowe dyplomy.

Zdjęcie Nr 24. „Przeгляд Piosenki Promującej Zdrowie” – Przedszkole Nr 15 w Stalowej Woli

OGÓLNOPOLSKIE BADANIE ANKIETOWE „GLOBAL YOUTH TABACCO SURVEY” (GYTS)

Główny Inspektorat Sanitarny wraz z Narodowym Instytutem Onkologii – Państwowym Instytutem Badawczym przystąpił w 2022 do realizacji kolejnej edycji ogólnopolskiego badania ankietowego „Światowego badania postaw wobec palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej” na reprezentatywnej ogólnopolskiej grupie uczniów w wieku 13-15 lat. Na terenie powiatu stalowowolskiego do udziału w badaniu wytypowano Publiczną Szkołę Podstawową Nr 12 w Stalowej Woli. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia zostali przeszkoleni i pełnią funkcję ankieterów terenowych. Badaniem objęto klasy: 8 B i 8F, łącznie 48 uczniów.

PROJEKT „INNOVATIVE IMMUNISATION HUBS – IMMUHUBS”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Stalowej Woli przystąpiła do udziału w międzynarodowym projekcie naukowym pt. „Innovative Hubs – ImmuHubs”. Projekt realizowany po stronie polskiej przez kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W ramach projektu we współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie oraz powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi uruchomione zostały centra ImmuHubs w Rzeszowie, Krośnie, Jaśle oraz w Stalowej Woli. Naszą opieką obejmujemy trzy grupy docelowe: dzieci i młodzież do lat 12 pozostające bez opieki, uchodźców wojennych i pracowników sezonowych z Ukrainy. W ramach projektu prowadzone będą działania edukacyjne i informacyjne na rzecz promocji zdrowia i zwiększenia świadomości w zakresie profilaktyki chorób, którym można zapobiegać poprzez szczepienia. Osoby odwiedzające centra ImmuHubs otrzymają wsparcie w postaci indywidualnych konsultacji oraz możliwości weryfikacji własnego statusu szczepień, na podstawie obowiązującego w Polsce harmonogramu szczepień z wykorzystaniem nowoczesnych aplikacji.

Zdjęcie Nr 25. Projekt „Innovative Immunisation Hubs – ImmuHubs” – spotkanie przedstawicieli Uniwersytetu Rzeszowskiego, WSSE w Rzeszowie, PSSE w Rzeszowie, PSSE w Jaśle, PSSE w Krośnie i PSSE w Stalowej Woli

W styczniu 2022 r. utworzono na portalu społecznościowym Facebook profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Stalowej Woli. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia odpowiedzialni za prowadzenie mediów społecznościowych, zamieszczali i aktualizowali na bieżąco posty. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane były do różnych grup społecznych, wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i obowiązujących przepisów. W mediach społecznościowych propagowano m.in. kampanie społeczne, zamieszczano fotorelacje z imprez i pikników rodzinnych:

- ✓ #SzczepimySię na terenie powiatu w obszarze promocji zdrowia Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19,
- ✓ Europejski Tydzień Szczepień pod hasłem „Długie życie dla wszystkich”. Celem Tygodnia jest podkreślenie znaczenia szczepień – po to by chronić ludność przed chorobami, którym można zapobiec właśnie poprzez szczepienia,
- ✓ „Światowy Dzień AIDS” - kampania Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Jedyny taki test”,
- ✓ „Światowy Dzień Bez Papierosa”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”.

IX. Działania na rzecz obywateli Ukrainy uciekających przed wojną

Na początku marca 2022 r. władze Miasta Stalowej Woli utworzyły Centrum Koordynacyjno-Wytchnieniowe w Stalowej Woli dla dzieci ewakuowanych z domów dziecka z terenu Ukrainy, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz powstał punkt recepcyjny w Urzędzie Miasta Stalowa Wola w celu sprawnej rejestracji sierot przybywających z Ukrainy. Centrum to przeznaczone było na krótkotrwały pobyt dzieci wraz z opiekunami – od kilku godzin do kilku dni, podczas którego uchodźcy po odpoczynku, spożyciu posiłku oraz skorzystaniu z możliwości odświeżenia się po podróży, przygotowywali się do wyjazdu do ustalonego miejsca docelowego.

W ramach Centrum Koordynacyjno-Wytchnieniowego utworzono łącznie 900 miejsc pobytu krótkotrwałego, w niżej wymienionych placówkach na terenie miasta Stalowa Wola:

- w Hali Sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji ul. Hutnicza 15 (240 łóżek),
- w Zespole Szkół nr 3 im. Króla Jana III Sobieskiego ul. Polna 15 (150 łóżek),
- w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej ul. Staszica 5 (200 łóżek),
- w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. Bohaterów Westerplatte ul. Prymasa Wyszyńskiego 14 (110 łóżek),
- w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida ul. Wojska Polskiego 9 (200 łóżek).

Poszczególne ww. punkty przyjęcia dzieci z Ukrainy uruchamiane były czasowo, z przeznaczeniem dla konkretnych grup uchodźców przyjeżdżających do Stalowej Woli. Wyposażenie, tj. łóżka polowe, łóżeczka i łóżka specjalistyczne dla dzieci niepełnosprawnych zapewniało Miasto Stalowa Wola.

Przedstawiciele PPIS w Stalowej Woli w dniach od 4 marca 2022 r. do 22 kwietnia 2022 r. sprawowali stały nadzór nad przedmiotowymi miejscami pobytu uchodźców. W tym okresie łącznie przeprowadzono 32 kontrole (19 wizytacji w Hali Sportowej MOSiR w Stalowej Woli, 3 wizytacje w SŁO w Stalowej Woli, 3 wizytacje w PSP Nr 3 w Stalowej Woli, 2 wizytacje w LO w Stalowej Woli, 5 wizytacji w ZS Nr 3 w Stalowej Woli).

Kontrole te odbywały się z poszanowaniem prywatności i zapewnieniem spokoju dla przybyłych z Ukrainy dzieci i opiekunów, aby nie przysparzać im kłopotu i dodatkowego stresu. Dla zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa sierot z Ukrainy, w tym ochrony ich wizerunku, nie wykonywano zdjęć w miejscach ich czasowego pobytu w Stalowej Woli.

W trakcie kontroli sprawdzano:

- czy warunki zakwaterowania są dostosowane do liczby miejsc oraz liczby osób przebywających w obiekcie w danym dniu,
- warunki higieniczno-sanitarne obiektu (m.in. czystość i zasady sprzątanía obiektu, liczbę dostępnych dla uchodźców toalet, natrysków, dostępność środków do dezynfekcji rąk, powierzchni i sanitariatów oraz ich terminy ważności),
- zapewnienie właściwego wyżywienia dla uchodźców,
- zapewnienie opieki medycznej oraz rodzaj udzielonych porad medycznych,
- sposób postępowania z odpadami komunalnymi i odpadami medycznymi,
- sposób postępowania z bielizną czystą i brudną.

Posiłki dla uchodźców dostarczane były z zakładów żywienia zbiorowego, będących pod stałym nadzorem PPIS w Stalowej Woli, tj.:

- Bistro Mensa Qul w Stalowej Woli ul. Ofiar Katynia 6A,
- kuchnia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 5 w Stalowej Woli,
- kuchnia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 w Stalowej Woli,

- kuchnia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 11 w Stalowej Woli,
- kuchnia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 12 w Stalowej Woli,
- Restauracja Słoneczna w Stalowej Woli ul. Popiełuszki 19.

Najdłużej, bo do 31 maja 2022 r. działał punkt zorganizowany w MOSIR w Stalowej Woli przy ul. Hutniczej 15. Jak wynika z informacji uzyskanych w Urzędzie Miasta w Stalowej Woli, w Centrum Wytchnieniowo-Koordynacyjnym dla dzieci z domów dziecka z terenu Ukrainy przebywało ok. 2720 osób. W chwili obecnej ww. Centrum jest w stanie „uśpienia”, posiada umowę z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na prowadzenie działalności do dnia 31.03.2023 r.

Ponadto, od początku wojny tj. 24 lutego 2022 r., został utworzony przez CARITAS Diecezji Sandomierskiej punkt pobytu dla dzieci z domu dziecka z Ukrainy wraz z opiekunami w Ośrodku Rehabilitacyjno-Adaptacyjnym Bojanowie przy ul. Tarnobrzeskiej 27 (dla 45 osób) – do chwili obecnej uchodźcy z Ukrainy tam przebywają.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że uchodźcom zapewniono prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne oraz wyżywienie – posiłki w obiekcie zapewniała i zapewnia kuchnia przedmiotowego Ośrodka, objęta stałym nadzorem PPIS w Stalowej Woli. Dzieci przebywające w Ośrodku Caritas w Bojanowie zostały objęte podstawową opieką zdrowotną przez Przychodnię Zdrowia MEDICUS w Bojanowie. Zaszczepiono łącznie 16 dzieci:

- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi – 13 osób
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis – 1 osoba,
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis i inwazyjnym chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typ b – 1 osoba
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis i odrze – 1 osoba.

Działania informacyjno-edukacyjne dedykowane uchodźcom z Ukrainy:

- W dniu 08.06.2022 r. przesłano pocztą elektroniczną do wszystkich świadczeniodawców POZ na terenie powiatu stalowowolskiego ulotki informacyjne w języku polskim i ukraińskim dot. chorób zakaźnych i profilaktyki w postaci szczepień ochronnych (COVID-19, krztusiec, odra, WZW, salmonella, poliomyelitis).
- W dniach 2 i 3 lipca 2022 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna wzięła udział w ogólnopolskim projekcie „Zdrowe życie”, poświęconym profilaktyce zdrowotnej. W Mobilnej Stefie Zdrowia pracownicy Stacji prowadzili m.in. dystrybucję ulotek informacyjnych w języku polskim i ukraińskim na temat chorób zakaźnych i profilaktyki szczepień (COVID-19, krztusiec, odra, polio, WZW, salmonella). Stoisko odwiedziło 850 osób, udzielono 1200 porad oraz rozdano 1500 szt. ulotek.
- W mediach społecznościowych udostępniano posty Portalu Szczepienia.info informującego o bezpieczeństwie szczepień w różnych językach europejskich.
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Stalowej Woli przystąpiła do udziału w międzynarodowym projekcie naukowym pt. „Innovative Immunisation Hubs – ImmuHubs”, realizowanym przez Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Głównym celem projektu jest utworzenie na terenie województwa podkarpackiego trzech nowatorskich ośrodków tzw. ImmuHubs i prowadzenie ich w ramach badań nad skutecznością działań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia kierowanych do różnych grup docelowych (dzieci i młodzież do lat 12 pozostające bez opieki, uchodźców wojennych i pracowników sezonowych z Ukrainy). Osoby odwiedzające centra ImmuHubs otrzymają wsparcie w postaci indywidualnych konsultacji oraz możliwość weryfikacji własnego statusu szczepień, na podstawie obowiązującego w Polsce harmonogramu szczepień z wykorzystaniem nowoczesnych aplikacji.

Poza tym, w związku z wybuchem wojny na Ukrainie zarządzono w PSSE w Stalowej Woli podwyższoną gotowość, w związku z czym w okresie 24.02.-31.03.2022 pracownicy wykonywali zadania codziennie w systemie dwuzmianowym w godz. od 7.30 do 21.00, nie wyłączając świąt i dni wolnych od pracy. Ponadto, w celu szybkiej reakcji tut. urzędu (w przypadku nieprzewidzianych okoliczności czy potrzeb) wprowadzono dyżury pod telefonem alarmowym

poza godzinami pracy, pełnione przez wyznaczonych pracowników zmieniających się rotacyjnie (dyżury pełnione są do chwili obecnej).

X. Podsumowanie

Realizując ustawowe zadania określone w przepisach ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 195, z późn. zm.), mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu stalowowolskiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli w 2022 r. obejmował swoim nadzorem 2321 obiektów, z czego skontrolowano 1211. W ramach prowadzonego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono łącznie 2041 kontroli i wizytacji, 4553 dochodzenia epidemiologiczne oraz 14 dochodzeń w sprawach chorób zawodowych, wydano 799 decyzji administracyjnych i postanowień oraz nałożono 33 mandaty karne na łączną kwotę 4700 zł za nieprzestrzeganie wymagań higieniczno-sanitarnych, pobrano do badań laboratoryjnych 372 próbki, wykonano w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Stalowej Woli 9496 badań laboratoryjnych (w tym 17737 oznaczeń laboratoryjnych i pomiarów) próbek pobranych w ramach nadzoru oraz od klientów zewnętrznych (badania wody w nowo otwieranych obiektach produkcji i obrotu żywnością, szkołach, przedszkolach itp.), i tak:

- Sytuację epidemiologiczną większości chorób zakaźnych w powiecie stalowowolskim w 2022 roku należy uznać za dobrą. Podobnie jak w 2021 roku, czynnikami etiologicznymi odpowiedzialnymi za największą liczbę zachorowań były czynniki wirusowe (w 2022 roku odnotowano 3732 zakażenia wirusem SARS-CoV-2, 91 podejrzeń/zachorowań na grypę oraz przypadki grypopodobne i 524 zachorowania na ospę wietrzną).

Skuteczny, nowoczesny nadzór epidemiologiczny wymaga stałej i sprawnej współpracy pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej z realizatorami świadczeń zdrowotnych. Poprawa komunikacji w tym zakresie daje wymierne korzyści w postaci szybkiego reagowania, zwłaszcza w sytuacjach gwałtownie rozprzestrzeniających się zakażeń i chorób zakaźnych. Zgłoszenia elektroniczne poprzez dedykowane systemy (EpiBaza, EWP, SEPIS) pozwalają sprawnie rejestrować zdarzenia epidemiologiczne. PPIS w Stalowej Woli informując o nowych zagrożeniach epidemiologicznych, przypominał świadczeniodawcom usług medycznych o terminowym zgłaszaniu podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne.

Prowadzony wzmożony nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych w 2022 roku poprzez intensywną współpracę z realizatorami obowiązkowych szczepień ochronnych i kontrole w tym zakresie oraz podejmowane próby zachęcania rodziców do szczepień swoich dzieci nieznacznie wpłynął na poprawę wykonawstwa szczepień ochronnych. Planowana intensyfikacja działań w 2023 roku ukierunkowana będzie na pokazanie korzyści płynących ze szczepień (spotkania, konferencja) oraz dalszą pracę z rodzicami lub ostatecznie skierowanie na drogę egzekucji administracyjnej.

- Podobnie jak w latach ubiegłych, Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach kontroli urzędowej prowadziła badania próbek wody w zakresie parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wyniki prowadzonego w 2022 r. monitoringu przeglądowego nie wykazały występowania wysoce niebezpiecznych dla zdrowia wskaźników. Wprawdzie w minionym roku stwierdzano w wodzie dostarczanej konsumentom przez wodociągi zlokalizowane na terenie naszego powiatu przekroczenia w zakresie parametrów fizykochemicznych, chemicznych i mikrobiologicznych, jednak mając na względzie, że stwierdzone przekroczenia miały charakter krótkotrwały i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia, należy stwierdzić, że mieszkańcy powiatu spożywali wodę dobrej jakości, ocenioną jako przydatną do spożycia przez ludzi, tj.: bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz od substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

Również jakość wody w nadzorowanych pływalniach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli spełniała w 2022 r. obowiązujące wymagania, a zarządzający /właściciele tych obiektów realizowali obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej jakości wody zgodnie z ustalonymi z Państwową Inspekcją Sanitarną harmonogramami.

W ubiegłym roku nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z usług świadczonych w obiektach użyteczności publicznej. Wykryte podczas kontroli nieliczne nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym.

- Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie stalowowolskim znajdowało się ogółem 959 zakładów produkcji i obrotu żywnością, z czego 14 zakładów nie prowadziło działalności przez cały rok. Zakładów działających było 945. W 2022 roku zauważono znaczny wzrost liczby zlikwidowanych zakładów, szczególnie sklepów i zakładów małej gastronomii działających od kilku/kilkunastu lat. W miejsce obiektów zlikwidowanych, działalność rozpoczęły nowe 42 zakłady.

Wzorem lat poprzednich, w okresie letnim prowadzono (w tym w dni wolne od pracy oraz w godzinach popołudniowych) prowadzono wzmożone kontrole zakładów produkcji żywności oraz zakładów żywienia zbiorowego, zwłaszcza obiektów zlokalizowanych w miejscach wypoczynku dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Przeprowadzono 71 kontroli, za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 800 zł.

- W zakresie nadzoru nad obiektami oświatowymi odnotowuje się systematyczną poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach. Stale ulega poprawie infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Corocznie odnotowuje się wzrost liczby placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.
- W 2022 r. szczególną uwagę zwrócono na upowszechnianie wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz pogłębienie świadomości w zakresie zachowań ryzykownych dla zdrowia. Działania te obejmowały realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych. Propagowanie interwencji edukacyjnych w dziedzinie profilaktyki i promocji zdrowia nie ograniczały się tylko i wyłącznie do działań w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży. Istotne znaczenie dla szerzenia oświaty zdrowotnej miało wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych. Prowadzony profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Stalowej Woli na portalu społecznościowym Facebook pozwolił na szybkie dotarcie z przekazem do konkretnych grup społecznych, a publikowane w mediach społecznościowych informacje docierały do szerokiej liczby odbiorców, co przyczyniło się do wzrostu świadomości mieszkańców powiatu w kontekście dbałości o własne zdrowie oraz kształtowania stałych świadomych postaw prozdrowotnych.
- Podobnie jak w latach ubiegłych, realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stalowej Woli współpracował m.in. z Komendą Powiatową Policji w Stalowej Woli, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Stalowej Woli, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Stalowej Woli, Podkarpackim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Rzeszowie oraz władzami samorządów gminnych.